



REPUBLIKA HRVATSKA



ISTARSKA ŽUPANIJA

Upravni odjel za zdravstvo
i socijalnu skrb
Klasa: 023-01/14-01/60
Urbroj: 2163/1-06/1-14-1
Pula, 28. studeni 2014.

**ŽUPANU
ISTARSKE ŽUPANIJE**
putem
Stručne službe Skupštine
52000 P a z i n

PREDMET: Prijedlog Zaključka o prihvaćanju nacrtu i utvrđivanju prijedloga Odluke o prihvaćanju Operativnog plana aktivnosti Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije za 2015. godinu s raspodjelom sredstava za realizaciju aktivnosti

U prilogu dostavljamo predmetni akt, s obrazloženjem, na nadležno postupanje.

S poštovanjem,

PROČELNICA
Sonja Grozić-Živolić



**REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
ŽUPAN**

KLASA: 501-01/14-01/02
URBROJ: 2163/1-01/8-14-2
Pula, 02. prosinca 2014.

**SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE
N/r. predsjednika Valter Drandić
Dršćevka 3
52 000 PAZIN**

PREDMET: Odluka o prihvaćanju Operativnog plana aktivnosti Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije za 2015. godinu s raspodjelom sredstava za realizaciju aktivnosti

Temeljem odredbi članka 65. Statuta Istarske županije (Službene novine Istarske županije br. 10/09 i 4/13) Župan Istarske županije dana 02. prosinca 2014. godine donosi

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Nacrt i utvrđuje Prijedlog Odluke o prihvaćanju Operativnog plana aktivnosti Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije za 2015. godinu s raspodjelom sredstava za realizaciju aktivnosti.
1. Akt iz točke 1. ovog Zaključka sastavni je dio istog, te se upućuje Skupštini Istarske županije na razmatranje i usvajanje.
2. Za izvjestiteljicu po točki 1., a vezano za točku 2. ovog Zaključka određuje se pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije, Sonja Grozić-Živolić.
3. Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

**ŽUPAN
mr.sc. Valter Flego**

Na temelju članka 9. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine br. 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12, 82/13, 159/13 i 22/14), članka 195. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine br. 157/13) i članka 43. točka 25. Statuta Istarske županije (Službene novine Istarske županije br. 10/09 i 4/13) Županijska skupština Istarske županije na sjednici održanoj dana _____, donosi

O D L U K U

1. Prihvaća se Operativni plan aktivnosti Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije za 2015. godinu s raspodjelom sredstava za realizaciju aktivnosti, te isti čini sastavni dio ove Odluke.
2. Prihvaća se raspodjela sredstava za realizaciju aktivnosti iz Operativnog plana aktivnosti Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije za 2015. godinu, slijedećih nositelja:
 - suradnika na višegodišnjim ugovorenim programima,
 - programa koje će, u sklopu redovne djelatnosti i/ili uz sufinanciranje iz Proračuna Istarske županije za 2015. godinu, provoditi zdravstvene ustanove ili ustanove socijalne skrbi nad kojima osnivačka prava ima Istarska županija,
 - projekata koji su, temeljem javnog poziva, odabrani za sufinanciranje iz Proračuna Istarske županije za 2015. godinu, a provodit će ih različite pravne osobe (ustanove, udruge građana, organizacije civilnog društva, trgovačka društva).
3. Aktivnosti i nositelji iz točke 2. ove Odluke, te raspodjela sredstava, čine sastavni dio Operativnog plana aktivnosti Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije za 2015. godinu, kao sastavni dio prioritetnog područja kojem pripadaju.
4. Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenim novinama Istarske županije.

Klasa:
Urbroj:
Pazin,

REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik
Valter Drandić

Dostaviti:

1. Župan Istarske županije
2. Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije
3. Pismohrana, ovdje

O B R A Z L O Ž E N J E

I. PRAVNI TEMELJ

U članku 43. točka 25. Statuta Istarske županije propisano je da Skupština Istarske županije razmatra i druga pitanja od interesa za predstavničko tijelo Istarske županije.

U članku 9. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine br. 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12, 82/13, 159/13 i 22/14), propisano je da jedinica područne (regionalne) samouprave ostvaruje svoja prava, obveze, zadaće i ciljeve na području zdravstvene zaštite tako da: sukladno planu zdravstvene zaštite Republike Hrvatske donosi plan zdravstvene zaštite za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, te za područje jedinice područne (regionalne) samouprave donosi jednogodišnje i trogodišnje planove promicanja zdravlja, prevencije te ranog otkrivanja bolesti

U članku 195. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine br. 157/13), propisano je da predstavničko tijelo područne (regionalne) samouprave donosi Socijalni plan skrbi u djelatnosti socijalne skrbi za područje jedinice područne (regionalne) samouprave.

II. OCJENA STANJA I RAZLOZI ZA DONOŠENJE ODLUKE

Planiranje za zdravlje provodi se u Istarskoj županiji od 2005. godine, redovitim donošenjem planskih dokumenata na trogodišnjoj i godišnjoj razini, a posebna pažnja posvećuje se županijskim javnozdravstvenim i socijalnim prioritetima izabranim u participativnom procesu u kojem sudjeluju građani – korisnici usluga, predstavnici struke – pružatelja, te lokalne (samo)uprave – odgovorni za osiguravanje uvjeta za pružanje usluga. Aktualni županijski prioriteti utvrđeni su 2012. godine i odnose se na:

- (1) mentalno zdravlje djece i mladih;
- (2) podršku obitelji;
- (3) rane intervencije za djecu s neurozozicima i razvojnim teškoćama;
- (4) skrb za starije i nemoćne osobe;
- (5) zaštitu i unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom;
- (6) rano otkrivanje raka debelog crijeva;
- (7) prevenciju kardiovaskularnih bolesti;
- (8) palijativnu skrb;
- (9) zaštitu zraka.

Operativna Plana aktivnosti za 2014. godinu sadrži:

- Opći dio – ciljeve i aktivnosti kojima se doprinosi realizaciji svih prioriteta
- Operativnu razradu po prioritetima (za svaki prioritet posebno)

III. FINANCIJSKA SREDSTVA ZA PROVEDBU ODLUKE

Financijska sredstva za provedbu Operativnog plana aktivnosti za 2015. godinu osigurana su u Proračunu Istarske županije i to u razdjelu Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb, ali za pojedine aktivnosti i u drugim upravnim odjelima (Upravni odjel gospodarstvo, Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu, Upravni odjel za održivi razvoj).

Prema izvorima financiranja:

- 62% (7.882.898,00 kn) čine nenamjenska sredstva Proračuna Istarske županije,
- 38% (4.930.453,00 kn) ostali izvori (EU, jedinice lokalne samouprave).

IV. TEKST PRIJEDLOGA ODLUKE

Tekst prijedloga odluke sastavni je dio ovoga obrazloženja.



**zdrava istra
istria sana**

**PLAN ZA ZDRAVLJE
I
SOCIJALNO BLAGOSTANJE
ISTARSKE ŽUPANIJE**

**OPERATIVNI PLAN AKTIVNOSTI
ZA 2015. GODINU**

Studenj, 2014.

Sadržaj

1. OPĆI DIO	1
1.1. UVOD.....	1
1.2. PLANIRANE AKTIVNOSTI U OPĆEM DIJELU PLANA.....	2
1.3. FINANCIJSKI POKAZATELJI OPA 2015. PO PRIORITETIMA I IZVORIMA FINANCIRANJA.....	3
2. MENTALNO ZDRAVLJE DJECE I MLADIH	4
2.1. OPIS STANJA I POTREBE.....	4
2.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU.....	5
3. PODRŠKA OBITELJI	11
3.1. UVOD.....	11
3.2. ANALIZA STANJA I POTREBE.....	11
3.3. PRAVNI OKVIR.....	12
3.4. PROBLEM, SMJERNICE, CILJEVI.....	13
3.5. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU.....	14
4. UNAPRJEĐENJE KVALITETE USLUGA RANE INTERVENCIJE	17
4.1. UVOD.....	17
4.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU.....	20
5. SKRB ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE	24
5.1. UVOD I KRATKI OPIS SITUACIJE.....	24
5.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU.....	26
6. ZAŠTITA I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA OSOBA S INVALIDITETOM	30
6.1. UVOD.....	30
6.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU.....	33
7. RAK DEBELOG I ZAVRŠNOG CRIJEVA – KOLOREKTALNI KARCINOM (KRK)	41
7.1. UVOD.....	41
7.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU.....	42
8. PREVENCIJA KARDIOVASKULARNIH BOLESTI	45
8.1. UVOD.....	45
8.2. PROJEKT <i>LOVE YOUR HEART</i>	46
8.3. AKTIVNOSTI KOJE ĆE PROVODITI TIM ZA ZDRAVLJE I UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO I SOCIJALNU SKRB.....	47
8.4. PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA.....	48
8.5. AKTIVNOSTI KOJE ĆE PROVODITI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO.....	48
9. PALIJATIVNA SKRB	50
9.1. UVOD.....	50
9.2. ORGANIZACIJA PALIJATIVNE SKRBI I KOORDINACIJA RAZVOJA PROJEKTA NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI.....	51
9.3. CENTAR ZA PALIJATIVNU SKRB ISTARSKE ŽUPANIJE.....	52
9.4. SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNI MOBILNI PALIJATIVNI TIM.....	53
9.5. BOLNIČKA PALIJATIVNA SKRB.....	55
9.6. SOCIJALNA PALIJATIVNA SKRB.....	55
9.7. VOLONTERI U PALIJATIVNOJ SKRBI.....	56
9.8. MREŽA POSUDIONICA POMAGALA ZA PALIJATIVNE BOLESNIKE.....	56
10. ZAŠTITA ZRAKA	58
10.1. PROBLEMSKI OKVIR.....	58
10.2. OPERATIVNI PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU.....	59
11. PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA KOJI NISU UVRŠTENI U PRIORITETNA PODRUČJA	61

1. OPĆI DIO

1.1. UVOD

Operativni plan aktivnosti za 2015. godinu sadrži elemente Plana za zdravstvenu zaštitu; Plana promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti te Socijalnog plana Istarske županije čime se osigurava kontinuitet pružanja zdravstvene zaštite i socijalne skrbi u Istarskoj županiji sukladno zakonskim obvezama ali i iznad nacionalnih standarda, posebno u segmentima županijskih javnozdravstvenih i socijalnih prioriteta; a u aktualnom planskom razdoblju to su:

- mentalno zdravlje djece i mladih
- podrška obitelji
- rane intervencije kod djece s neurozricima i razvojnim teškoćama
- skrb za starije i nemoćne osobe
- zaštita i unaprjeđenje kvalitete života osoba s invaliditetom
- rak debelog i završnog crijeva (kolorektalni karcinom)
- prevencija kardiovaskularnih bolesti
- palijativna skrb
- zaštita zraka

Za svaki od navedenih prioriteta u ovom je Planu prikazan:

- opis stanja, tj. potrebe korisnika i/ili potrebe u zajednici, te vrste i kapaciteti pružatelja usluga
- smjernice i ciljevi koji se žele postići do kraja 2015., odnosno do kraja 2016. godine
- popis i opis aktivnosti/projekata koji se u 2015. godinu planiraju provesti i sufinancirati iz Proračuna Istarske županije (i/ili iz drugih izvora), sa definiranim odgovornim nositeljima, korisnicima i pokazateljima uspješnosti

Opis stanja, smjernice i ciljevi, kao i izbor planiranih aktivnosti rezultat su rada koordinatora prioriteta sa ekspertnim radnim grupama, predstavnicima korisnika i pružatelja usluga, te drugih zainteresiranih dionika.

Aktivnosti i projekti koji će se sufinancirati iz Proračuna Istarske županije, rezultat su suradnje sa zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi kojih je osnivač Istarska županija ili su izabrane kao najkvalitetniji projektni prijedlozi pristigli na javni poziv. U svrhu reguliranja načina provedbe projekta i načina financiranja, sa svim odgovornim nositeljima potpisat će se posebni ugovori i redovito pratiti provedba, odnosno namjensko korištenje financijskih sredstava.

Osim projekata kojima se planira rješavanje županijskih javnozdravstvenih i socijalnih prioriteta, kroz ovaj Plan sufinancirat će se i drugi projekti od značaja za unaprjeđenje zdravlja i socijalnog blagostanja u Istarskoj županiji, posebno oni koji imaju za cilj prevenciju i liječenje ovisnosti, te rano otkrivanje raka dojke.

S obzirom na temeljne vrijednosti koje Županijski tim zadužen za provedbu Plana za zdravlje i socijalno blagostanje trajno njeguje i podržava u svom djelovanju, a uvažavajući aktualne političke i gospodarske okolnosti, tijekom 2015. godine posebno ćemo ce usmjeriti ka ostvarivanju:

- bolje koordinacije i učinkovitijih oblika suradnje među provoditeljima projekata radi racionalnijeg korištenja resursa i snažnijeg usmjeravanja prema zadanim ciljevima
- kvalitetnijih mehanizama za praćenje realizacije aktivnosti i učinaka, sadržajnih i financijskih
- boljeg povezivanja sa strateškim planovima i programima na županijskoj, nacionalnoj i europskoj razini, a čija je izrada upravo u tijeku (Županijska razvojna strategija; nacionalni Operativni programi, Operativni programi EU, Europa 2020. i dr.).

1.2. PLANIRANE AKTIVNOSTI U OPĆEM DIJELU PLANA

U skladu sa navedenim ciljevima planiraju se slijedeće aktivnosti:

AKTIVNOSTI	ROK	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU
Uspostaviti i ažurirati bazu podataka o uslugama pomoći u kući na području županije	Kontinuirano	M. Camlić
Održavati zajedničke sastanke provoditelja aktivnosti unutar prioritnog područja, radi međusobnog upoznavanja, koordinacije aktivnosti i usmjeravanja prema zadanim ciljevima	Minimalno 2 puta godišnje za svaki prioritet	Odgovorne osobe po prioritetu
Organizirati ciljane edukacijske programe i podršku radi podizanja razine stručnih i organizacijskih kapaciteta provoditelja aktivnosti i projekata te poticati pisanje i objavljivanje stručnih radova iz područja pokrivenih Planom	Tijekom godine	D. Maras-Tkačuk R. Katačić
Pratiti realizaciju ugovorenih projekata koji se sufinanciraju iz Proračuna Istarske županije kroz pisana izvješća, svakih 6 mjeseci	Siječanj i rujan	D. Maras-Tkačuk
Evaluacija modela organizacije pružanja usluga palijativne skrbi i hitne medicine, prezentacija rezultata evaluacije, prijedlog korekcija u tim modelima organizacije u 2016. godini na osnovi odrađene evaluacije	Kontinuirano	S. Grozić-Živolić
Istražiti mogućnosti korištenja novih izvora financiranja usluga i aktivnosti u prioritetima (iz proračuna jedinica lokalne samouprave), te poticati suradnike iz ustanova na pisanje projekata za prijavu na EU fondove)	Kontinuirano	D. Maras-Tkačuk
Aktivno surađivati s Hrvatskom mrežom zdravih gradova tj. Suportivnim centrom pri Školi narodnog zdravlja Andrija Štampar Zagreb kao i sa županijama i gradovima članica	Kontinuirano	R. Katačić
Ažurirati web-stranicu „zdrava Istra – Istria sana“ sukladno novim prioritetima, a zatim redovito je popunjavati aktualnostima iz Plana i priložima suradnika	Kontinuirano	R. Katačić
Prigodno obilježavati datume značajne za rad na Planu i prioritetima	Tijekom godine	O. Dabović Rac
Redovito održavati sastanke Županijskog tima za zdravlje, s temama vezanim za praćenje i koordinaciju rada na Planu, kreiranje i razvoj novih inicijativa, te izradu dokumenata za potrebe savjeta za zdravlje i savjeta za socijalnu skrb, Župana i Županijske skupštine	2 puta mjesečno	S. Grozić-Živolić i R. Katačić
Za provedbu svih navedenih aktivnosti u Proračunu IŽ (poz 610) osigurano je ukupno		65.000,00 kn

1.3. FINANCIJSKI POKAZATELJI OPA 2015. PO PRIORITETIMA I IZVORIMA FINANCIRANJA

Financijska sredstva za provedbu Operativnog plana aktivnosti za 2015. godinu osigurana su u Proračunu Istarske županije i to u razdjelu Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb, ali za pojedine aktivnosti i u drugim upravnim odjelima (Upravni odjel gospodarstvo, Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu, Upravni odjel za održivi razvoj). Prema izvorima financiranja:

- **62% (7.882.898,00 kn) čine nenamjenska sredstva Proračuna Istarske županije,**
- **38% (4.930.453,00 kn) ostali izvori (EU, jedinice lokalne samouprave).**

Izvori financiranja po prioritetnim područjima prikazani su u tablici 1.

Tablica br. 1: Ukupna financijska sredstva za provedbu Plana za zdravlje i socijalno blagostanje - OPA za 2015. godinu

Područje (prioriteti + ostalo)	Izvori financiranja						Ukupno
	Proračun Istarske županije - nenamjenska sredstva				Ostali izvori financiranja		
	IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	IŽ - Upravni odjel za održivi razvoj	IŽ - Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu	IŽ - Upravni odjel za gospodarstvo	Proračuni JLS	EU	
Opći dio	65.000,00						65.000,00
Promocija i zaštita mentalnog zdravlja djece i mladih	403.200,00						403.200,00
Podrška obitelji	224.350,00						224.350,00
Rane intervencije kod djece s neurorizicima (0 – 7 godina)	130.000,00						130.000,00
Skrb za starije i nemoćne osobe	1.753.942,00				725.000,00		2.478.942,00
Zaštita i unaprjeđenje kvalitete života osoba s invaliditetom	1.750.000,00	90.000,00	705.406,00	550.000,00		339.813,00	3.435.219,00
Rak debelog i završnog crijeva	50.000,00						50.000,00
Prevenција kardiovaskularnih bolesti	194.500,00				227.590,00	3.380.000,00	3.802.090,00
Palijativna skrb	850.000,00						850.000,00
Zaštita zraka	687.000,00						687.000,00
Ostali programi od značaja za unaprjeđenje zdravlja i socijalnog blagostanja	429.500,00				258.050,00		687.550,00
Ukupno	6.537.492,00	90.000,00	705.406,00	550.000,00	1.210.640,00	3.719.813,00	12.813.351,00
Prema izvorima financiranja	7.882.898,00				4.930.453,00		12.813.351,00

2. MENTALNO ZDRAVLJE DJECE I MLADIH

2.1. OPIS STANJA I POTREBE

Znanstveni podaci pokazuju da se brojni emocionalni i ponašajni poremećaji mogu uspješno prevenirati promovirajući mentalno zdravlje, razvijajući kompetencije kod djece i koristeći preventivne strategije kod djece u riziku. Osobito osjetljivo razdoblje je period adolescencije, kada se mladi susreću s dramatičnim fizičkim i emocionalnim promjenama te promjenama životnog stila. Razvojne promjene, kao što su pubertet i povećavanje neovisnosti, mogu biti povezane s pojavom različitih rizičnih ponašanja i poteškoćama s područja mentalnog zdravlja.

Zavod za javno zdravstvo u suradnji s Institutom za društvena istraživanja, u dva navrata (2003. i 2012. godine) na reprezentativnom uzorku učenika srednjih škola proveo je istraživanje pod nazivom „Analiza rizičnih ponašanja i konzumacija opojnih sredstava kod srednjoškolaca u Istarskoj županiji“. S obzirom da je istraživanje provedeno na velikom broju učenika i da upitnik koji je korišten u istraživanju zahvaća brojne aspekte života mladih, rezultati istraživanja nam daju uvid u probleme koji se javljaju kod mladih. Neki od najznačajnijih rezultata kazuju nam da 85% mladića proba pivo ili vino prije 15. godine dok njih 73% proba neko žestoko piće prije 15. godine. Oko 83% djevojaka proba pivo ili vino prije 15. godine, a njih 69% proba neko žestoko piće prije 15. godine. Nekoliko puta mjesečno ili nekoliko puta tjedno se 28% mladića napije, kada pije alkoholno piće, dok to isto izjavljuje 22% djevojaka. Često i vrlo često pije 11% mladića i 18% djevojaka kako bi izbjegli suočavanje s problemima.

Nadalje, ovo istraživanje nam pokazuje kako se 35% mladića i 67% djevojaka često osjeća umorno i iscrpljeno, nervozu i tjeskobu često osjeća 18% mladića i 32% djevojaka, dok se utučeno i žalosno često osjeća 8,6% mladića i 17,7% djevojaka, 8,3% osjeća se napuštenim, 6,7% misli da uopće ne vrijede i 5,9% pomišljalo je na samoubojstvo. Svi ovi navedeni simptomi mogu biti povezani s depresivnim poremećajem.

Iz ovakvih rezultata, za dalja ulaganja za preventivno djelovanje, proizlaze preporuke za provođenje programa koji osnažuju djecu i mlade u socijalnom i emocionalnom razvoju.

Promatrano kroz prizmu da se mentalnom zdravlju može pristupiti s dva aspekta:

- tzv. „negativne definicije“ po kojoj mentalno zdravlje na predstavlja samo odsustvo mentalnih bolesti (depresije, anksioznosti, poremećaja prehrane, zlouporaba alkohola) – koje se može spriječiti prevencijom
- tzv. „pozitivne definicije“ po kojoj mentalno zdravlje predstavlja mentalni kapital (kompetencije, emocionalnu otpornost, samopoštovanje, pozitivne stavove, uspješno suočavanje sa stresom, osjećaj sposobnosti i životnog smisla) – koje je potrebno promovirati

Dovodi nas do potrebe djelovanja i ulaganja u mentalno zdravlje općenito. A potreba ulaganja u mentalno zdravlje djece i mladih još je naglašenija jer je dokazano da:

- Brojni čimbenici koji utječu na mentalni kapital ali i na mentalne poremećaje tijekom života prisutni su već u ranoj životnoj dobi
- Prva pojava mentalnih poremećaja (npr. Anksioznosti, depresije zlouporaba droga) najčešće započinje u djetinjstvu, adolescenciji i ranoj odrasloj dobi

- Brojni rizični i zaštitni čimbenici, prisutni rano u životu imaju efekte širokog spektra – utječu na kasniju pojavu brojnih problema
- Djetinjstvo i mladost su životni periodi kada su ljudi najspremniji na promjene i učenje

OPĆI CILJ RADA DO 2016. GODINE

Razvoj kapaciteta i partnerstava za podršku mentalnom zdravlju djece i mladih.

OPERATIVNI – SPECIFIČNI CILJEVI ZA 2014. GODINU

1. Osigurati da usluge specifične zdravstvene zaštite za djecu i mlade s poremećajima mentalnog zdravlja budu dostupne vremenski i po načinu „ulaza u sustav“
2. Razvijati stručne i organizacijske kapacitete lokalne zajednice za kreiranje preventivnih programa koji odgovaraju na stvarne potrebe djece i mladih
3. Osigurati provođenje učinkovitih preventivnih programa kojima se djeluje na rizične i zaštitne čimbenike za razvoj poremećaja mentalnog zdravlja
4. Jačanje kapaciteta savjetovališta za djecu i mlade pod povećanim rizikom (I) od prekomjernog pijenja i (II) od zlostavljanja i zanemarivanja
5. Jačanje kapaciteta odgojno obrazovnih institucija u promociji i zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih

2.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU

Specifični cilj 1: osigurati da usluge specifične zdravstvene zaštite za djecu i mlade s poremećajima mentalnog zdravlja budu dostupne vremenski i po načinu „ulaza u sustav“

Pokazatelji uspješnosti:

- povećanje broja djece i mladih korisnika usluga Savjetovališta za 5 % u odnosu na 2013. godinu
- kapacitet Vikend bolnice iskorišten min 80%

Tip usluge: promicanje mentalnog zdravlja i socio-emocionalnog učenja djece i mladih

OPIS AKTIVNOSTI I KORISNIKA	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU	OSTALI RESURSI	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Djelatnost Službe za mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije U sklopu savjetovališta za mentalno zdravlje, provode se motivacijski programi, dijagnostika, savjetovanje i psihoterapija za djecu i mlade s poteškoćama s područja mentalnog zdravlja, kao i njihove obitelji. U 2013. god u savjetovalištu se radilo s 314 osoba koje su se javile zbog nekog problema s područja mentalnog zdravlja i sa 221 članom njihovih obitelji. Više od 40 % korisnika	Zavod za javno zdravstvo IŽ Tim čine: tri psihijatra, tri psihologa, liječnik, sociolog, dvije medicinske sestre	Proračun Grada Pule, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	160.000,00

savjetovališta su djeca i adolescenti. Najčešći problemi s kojima se radilo jesu emocionalni poremećaji u djetinjstvu i adolescenciji, adolescentske krize, poremećaji učenja i prilagodbe na školu, hiperaktivnost, poremećaji u ponašanju.			
Vikend bolnica za adolescente u Općoj bolnici Pula , provodi usluge dijagnostike, diferencijalne dijagnostike, psihodijagnostike, kao i različite oblike liječenja: individualna i grupna psihoterapija, grupni rad s roditeljima (višeobiteljska psihoterapija), edukativni i savjetodavni rad. Odvija se vikendom kako bi bila dostupna korisnicima koji nisu iz grada Pule već iz drugih dijelova Županije i kojima je problem dolaziti tijekom tjedna, djeci zbog nastave, a roditeljima zbog izostajanja sa posla. Planira se uključivanje cca 50 djece i adolescenata u dobi od 8 do 17 godina koji pokazuju rizično ponašanje kao i oni kod kojih je registriran poremećaj, te njihovih roditelja kao i članova uže obitelji.	Opća bolnica Pula. U rad vikend bolnice uključeni su 1 psihijatar, 1 psiholog i 1 med. sestra.	-	70.000,00

Specifični cilj 2: razvijati stručne i organizacije kapacitete lokalne zajednice za kreiranje preventivnih programa koji odgovaraju na stvarne potrebe djece i mladih

Pokazatelji uspješnosti:

- broj usvojenih i implementiranih preventivnih programa u srednjim školama IŽ
- provedene prigodne aktivnosti usmjerene zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih u Istri

Tip usluge: promocija suradnje između sustava obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi, te civilnog sektora u pružanju usluga zaštite mentalnog zdravlja djece i mladih

OPIS AKTIVNOSTI I KORISNIKA	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU	OSTALI RESURSI	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Razvoj i implementacija učinkovitih preventivnih programa u srednjim školama na području IŽ	Srednje škole na području IŽ	Zavod za javno zdravstvo IŽ	50.000,00
Obilježavanje Dana mentalnog zdravlja - stručni skup	Županijski tim Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	Gradovi na području IŽ	
Lakše kroz školu - pomoć u savladavanju školskog gradiva. Opći je cilj poboljšati strategije učenja djece i mladih (70-80) i pedagoške kompetencije studenata i studentica Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli (10-15). Projekt se odvija u Puli.	Udruga Suncokret-Pula	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	40.000,00

Tip usluge: promocija suradnje između sustava obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi, te civilnog sektora u pružanju usluga zaštite mentalnog zdravlja djece i mladih -			
OPIS AKTIVNOSTI I KORISNIKA	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU	OSTALI RESURSI	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
<p>PATHS program podrške socijalno emocionalnom razvoju djece PATHS – Promoting Alternative Thinking Strategies je sveobuhvatan program za promicanje emocionalne i socijalne kompetencije i smanjivanje agresije i nasilnih ponašanja u ranoj osnovnoškolskoj dobi. Istovremeno programom se oplemenjuje obrazovni proces u razredu. Ovaj inovativni kurikulum za djecu u vrtiću i nižim razredima osnovne škole (5 do 12 godina) koriste odgajatelji, učitelji i stručni suradnici kao višegodišnji, kontinuirani preventivni model. PATHS kurikulum ima utjecaj na jačanje zaštitnih čimbenika i smanjivanje rizičnih čimbenika vezanih uz ponašanje. Evaluacije su pokazale značajno poboljšanje za korisnike programa, kako za djecu u redovitim razredima, tako i za djecu s posebnim potrebama. Iako je prvenstveno orijentiran na školu i razredno okruženje, uključuje i informacije i aktivnosti za roditelje.</p>	<p>Grad Labin, Grad Poreč</p>	<p>Od studenog 2011. godine provodi se „Implementacija PATHS-RASTEM programa u svim četvrtim razredima u Poreču i Labinu“ (kao nastavak projekta Zajednice koje brinu) u Osnovnoj školi Poreč, Osnovnoj školi Matija Vlačić Labin, te Osnovnoj školi Ivo Lola Ribar Labin, te Dječjem vrtiću Pjerina Verbanac iz Labina. Tijekom 2015. godine provoditi će se implementacija programa u svim četvrtim razredima. Program se realizira u suradnji sa Gradom Porečom-Parenzo i Gradom Labinom, a nositelj implementacije je Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Zagreb.</p> <p>Grad Poreč-Parenzo sredstva iz proračuna 15.000,00 kn</p>	-

Specifični cilj 3: osigurati provođenje učinkovitih preventivnih programa kojima se djeluje na rizične i zaštitne čimbenike za razvoj poremećaja mentalnog zdravlja

Pokazatelji uspješnosti:

- broj korisnika uključenih u programe ne odstupa od broja planiranih korisnika za više od 10%
- korisnici izražavaju zadovoljstvo programom u minimalno 80% zabilježenih slučajeva
- izabrani programi uživaju potporu lokalne zajednice u kojoj se provode

Tip usluge: promicanje mentalnog zdravlja i socio-emocionalnog učenja djece i mladih

OPIS AKTIVNOSTI I KORISNIKA	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU	OSTALI RESURSI	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
<p>Pepe i prijatelji - Prevencija rizičnih ponašanja i poremećaja u ponašanju djece poučavanjem o zdravlju, unutarnjoj, vanjskoj i socijalnoj ekologiji, senzibilizaciji na kritičnost u razmišljanju, različitost i toleranciju te kreativni pristup u rješavanju problema, kroz preventivne radionice i rad</p>	<p>Društvo Naša djeca Pazin</p>	<p>Grad Pazin, Centar za socijalnu skrb Pazin, Osnovna škola Vladimira Nazora Pazin i Udruga Veliki mali čovjek</p>	5.000,00

Savjetovališta za djecu i roditelje „Kod Pepea“.. Projekt uključuje ciklus preventivnih radionica u svim 4. 5. i 6. razredima OŠ Vladimira Nazora Pazin, Ukupan broj djece na radionicama broji 350 djece.			
Osnaživanje djece kroz ples „Rasplesani razredi“ - usmjeravanje mladih na zdravije životne izbore kroz edukaciju i promociju plesnim vještinama i učenju plesa kao prosocijalnog ponašanja. Ovim projektom obuhvaćeni su svi učenici razrednih odjela te njihovi razrednici, što je posebno važno za inkluziju socijalno povučenijih pojedinaca u razrednu dinamiku i jačanje razredne kohezije.	Fond Zdravi grad Poreč	Projekt će se provoditi na pet VII. razreda OŠ Poreč, jednom razredu TOŠ B.Parentin te šest razreda SŠ M.Balota, a provode ga instruktori Plesnog centra "Studio" iz Pule zajedno s razrednicima Proračun Grada Poreča U prijedlogu za 2015. 53.000,00 kn	20.000,00
Vršnjak pomagač-mladi volonteri zdravoga grada - suradnja mladih u zajednici - program za univerzalnu razinu prevencije, zamišljen kao višegodišnji kontinuirani rad s motiviranim srednjoškolcima. Okruženje u kojem se program povodi je lokalna zajednica. Model je primjenjiv i u radu s grupama u školi. Cilj programa je djelovati na osobni rast i razvoj te osnaživanje mladih osoba u periodu adolescencije i njihovo jačanje za ulogu pomagača i nosioca socijalnih akcija u lokalnom okruženju.	Fond Zdravi grad Poreč	Proračun Grada Poreča U prijedlogu za 2015. 35.000,00 kn	25.500,00
Tip usluge: Prevencija ranog pijenja alkohola			
OPIS AKTIVNOSTI I KORISNIKA	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU	OSTALI RESURSI	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Rano pijenje i njegova prevencija - smanjiti interes mladih za uzimanjem alkohola i drugih sredstva ovisnosti te odgoditi početak njegove konzumacije, reducirati konzumiranje alkohola među mladim adolescentima koji su već počeli piti te ograničiti broj problema s kojima se mladi suočavaju zbog konzumacije. Osvijestiti utjecaj pijenja alkohola na zdravlje, odnose u obitelji i s vršnjacima, na uspješnost i sl., osnažiti roditelje u njihovoj ulozi i poboljšanju sveukupnih međusobnih veza unutar obitelji kao važnom zaštitnom faktorom za prevenciju, podići razinu znanja o štetnosti alkohola, razvijati socijalne vještine i utjecati na izgradnju zdravih stavova djece, mladih i	Društvo Naša djeca Pazin	Grad Pazin, Centar za socijalnu skrb Pazin, Osnovna škola Vladimira Nazora Pazin i Udruga Veliki mali čovjek	15.700,00

njihovih roditelja. Uključeno će biti 112 učenika 7.r OS Pazin i PŠ Trviž i njihovi roditelji.			
Specifični cilj 4: jačanje kapaciteta savjetovišta za djecu i mlade pod povećanim rizikom-(I) od prekomjernog pijenja i (II) od zlostavljanja i zanemarivanja			
<i>Pokazatelji uspješnosti:</i>			
- Broj korisnika uključenih u programe ne odstupa od broja planiranih korisnika za više od 5 %			
Tip usluge: promicanje mentalnog zdravlja i socio-emocionalnog učenja djece i mladih			
OPIS AKTIVNOSTI I KORISNIKA	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU	OSTALI RESURSI	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Psihoterapija i savjetovanje Individualno, obiteljsko i grupno savjetovanje i psihoterapija mladih koji pretjerano konzumiraju alkohol uz umrežavanje ustanova	Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja ZZJZ IŽ	ZZJZIŽ, CZSS; OC; OB -psihijatrija, liječnici šk. medicine, srednje škole	-
Savjetovište za djecu i mladež (savjetovište za pomoć zlostavljanoj i zanemaranjoj djeci): psihološko- psihoterapeutski rad sa zlostavljanoj i zanemaranom djecom; savjetodavne suportivne pomoći obiteljima zlostavljane i zanemarivane djece. Pruža se savjetodavna i psihoterapeutska pomoć djeci i roditeljima tri dana u tjednu u popodnevnim satima; pomoć u učenju za zanemaranu djecu, jedan dan u tjednu u popodnevnim satima; socijalizacijske grupe i grupe za razvoj socijalnih vještina za zlostavljanoj djecu; te tečajevi razvoja roditeljskih kompeticija u obliku suportivnih grupa za roditelje zlostavljane djece	Društvo Naša djeca Pula		17.000,00
Specifični cilj 5: . jačanje kapaciteta odgojno obrazovnih institucija u promociji i zaštiti MZ djece i mladih			
- Broj škola uključenih u programe ne odstupa više od 10 % u odnosu na planirane			
Tip usluge: Edukacija stručnjaka u obrazovanju			
OPIS AKTIVNOSTI I KORISNIKA	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU	OSTALI RESURSI	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Predavanja na temu:“ Depresivnost kod djece“ predavanja u osnovnim školama po Istri namijenjena djelatnicima i stručnim suradnicima škola, kako bi ih senzibilizirali i pomogli im u prepoznavanju i suočavanju s problemom depresivnosti kod djece te ih u konačnici informirali gdje se može potražiti pomoć, a sve s ciljem povećanja broj djece i mladih koji imaju ovaj problem u tretmanu. Predavanja obrađuju problematiku depresivnosti kod djece i mladih, uzrocima nastanka, rane intervencije i psihoterapijskim i farmakoterapijskim tretmanom.	Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja ZZJZ IŽ	Osnovne škole	-

<p>Psihologijsko testiranje djece Usmjerenom jačanju resursa škola i poboljšanju suradnje sa školama, a odnosi se na provedbu psihologijskog testiranja u tri škole u Istri koje nemaju psihologa i zbog toga nisu u mogućnosti provoditi psihologijska testiranja svojih učenika radi ranog prepoznavanja poteškoća. Testiranje se provodi na učenicima petog razreda osnovne škole psihologijskim testom "Beckov inventar za mlade" koji procjenjuje djetetovo samopoimanje, depresivnost, anksioznost, ometajuće ponašanje i ljutnju. Prije grupne provedbe testiranja, tražio bi se pismeni pristanak roditelja za testiranje. Nakon obrade podataka, grupni rezultati će biti prikazani stručnom vijeću škole, a individualni rezultati dati na uvid stručnom suradniku u školi, koji će uputiti one roditelje i djecu čiji testovi ukazuju na neki problem, na savjetovanje u Službu. Cilj ove komponente bio bi rano prepoznavanje djece s poteškoćama i rano uključivanje u tretman, kako bi spriječili nastanak težih poremećaja.</p>	Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja ZZJZ IŽ	Osnovne škole	-
--	--	---------------	---

Tablica br. 2: Ukupno planirana financijska sredstva za prioritetno područje „Mentalno zdravlje djece i mladih“ u Proračunu Istarske županije za 2015.g.

Izvori financiranja	Pozicija	Iznos u kn
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	593,631-635, 738-742	403.200,00
UKUPNO:		403.200,00

Za koordinaciju Plana aktivnosti 2015. godine u prioritetu „Mentalno zdravlje djece i mladih“, ispred Županijskog tima za zdravlje zadužene su: Helena Mitrović (iz Službe za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije) i Tihana Mikulčić (iz Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Poreča).

3. PODRŠKA OBITELJI

3.1. UVOD

Obitelji u Istarskoj županiji i nadalje trebaju stručnu podršku i pažnju zajednice, a posebno one koje se suočavaju s poteškoćama i otežavajućim životnim okolnostima. Tu spadaju: obitelji koje trpe zbog posljedica neusklađenosti tržišta rada i potreba roditelja i djece; jednoroditeljske obitelji; obitelji s više djece; obitelji s članovima s invaliditetom ili kroničnom bolešću; obitelji u kojima su prisutni konflikti i nasilje; obitelji s prihodima nižim od potrebnih za zadovoljavanje minimalnih životnih potreba i druge.

Istarska županija ima već godinama vrlo nepovoljna kretanja u svezi razvoda brakova, što uz ostale uzroke doprinosi povećanju broja djece koja žive u jednoroditeljskim obiteljima.

Tijekom 2014. godine stupio je na snagu novi Obiteljski zakon prema kojemu nadležni centri za socijalnu skrb trebaju provesti usklađivanje poslova i aktivnosti, unatoč tome što najvjerojatnije neće biti moguće angažiranje novih kadrovskih kapaciteta. Potrebno je djelovati u pravcu bolje pravne zaštite obitelji, naročito maloljetne djece.

U ovim okolnostima i nadalje je opravdano od strane zajednice poticati i podržavati kvalitetne programe usmjerene roditeljima i djeci.

3.2. ANALIZA STANJA I POTREBE

Istarska županija ima već godinama vrlo nepovoljnu stopu razvoda, što znači da bi prema podacima za 2011. godinu, na 1.000 sklopljenih brakova bilo 344,3 razvedena braka, a isto je značajno nepovoljnije u odnosu na hrvatski prosjek (280,1)¹. Ova kretanja doprinose povećanju broja jednoroditeljskih obitelji, tako i broja djece koja ne odrastaju uz oba roditelja. U Istarskoj županiji je u 2011. godini² razvedeno 314 brakova (od čega 42,68% u Puli). U više od polovice razvedenih brakova (55,73%) prisutna su uzdržavana djeca, a u gotovo četvrtini (23,25%) razvedenih brakova radi se o dvoje ili više uzdržavane djece (ukupno najmanje 258 djece).

Na području Istarske županije u 2001. godini³ je u zajedničkom kućanstvu živjelo 3.387 obitelji koje čini majka s djecom u dobi 0-17 godina i 625 obitelji koje čini otac s djecom. U 2011. godini⁴ broj jednoroditeljskih obitelji u IŽ se povećao – 3.640 obitelji koje čini majka s djecom u dobi 0-17 godina i 638 obitelji koje čini otac s djecom. U ukupnom broju jednoroditeljskih obitelji u 2011. godini čak je 504 obitelji s majkom i troje ili više djece te 71 obitelj s ocem i troje ili više djece.

Godišnje se samo na području Centra za socijalnu skrb Pula pruža oko 140 usluga posredovanja prije razvoda braka, izdaje oko 70 upozorenja roditeljima na pogreške i propuste u skrbi, izriče gotovo 50-tak nadzora nad roditeljskom skrbi, temeljem odredbi iz Obiteljskog zakona, kroz mjere obiteljsko-pravne zaštite.

¹ Državni zavod za statistiku RH, Statistički ljetopis 2012.

² Državni zavod za statistiku RH, Statistička izvješća 1467/2012. (Razvedeni brakovi u 2011.)

³ Državni zavod za statistiku RH, Popis stanovništva 2001. godine

⁴ Državni zavod za statistiku RH, Popis stanovništva 2011. godine

U 2013. godini iz službene evidencije Obiteljskog centra, vidljivo je da je za ukupno **1014 korisnika pruženo 1449 usluga** savjetovanja, za korisnike s područja cijele IŽ (pretežno za pulsko područje). Nadalje, različitim programima i grupnim aktivnostima u istoj godini obuhvaćeno je ukupno **292 korisnika**. Od toga je 209 djece i mladih, 162 roditelja, 6 udomitelja i 16 stručnih djelatnika i građana.

Prema podacima koji se odnose na problematiku nasilja u obitelji, proizlazi da je u razdoblju od 2001. do 2006. godine⁵ za kazneno djelo nasilničkog ponašanja u obitelji u našoj županiji je osuđeno 56 osoba (137 osoba je prijavljeno i 69 optuženo). U istom razdoblju je za prekršaj proglašeno krivima 1.223 počinitelja. Nadalje je u navedenom razdoblju za kazneno djelo zapuštanja i zlostavljanja djeteta ili maloljetne osobe osuđeno 116 osoba (160 osoba je prijavljeno i 134 optuženo). U četverogodišnjem razdoblju od 2007. do 2010. godine⁶ na području Istre je za kazneno djelo nasilničkog ponašanja u obitelji u IŽ osuđeno 118 osoba (318 prijavljeno i 153 optuženo), a za prekršaj nasilja u obitelji u istom razdoblju, krivima je proglašeno 1.827 osoba. Godišnje se samo u Centru za socijalnu skrb Pula pruža više od 250 usluga žrtvama i počiniteljima nasilja u obitelji. Problematikom nasilja u obitelji godinama se bavi Sigurna kuća Istra koja je kroz svoja skloništa za žrtve obiteljskog nasilja i savjetovalište radila s više od 240 osoba.

Tijekom 2014. nastavlja se s provedbom psihosocijalnog tretmana za počinitelje nasilja u obitelji, a isto provode posebno educirani stručnjaci kroz Udrugu Lux Vitae. Isto se počelo provoditi zahvaljujući financijskoj podršci pojedinih gradova i županije, bez obzira što se radi o mjeri koju izriču sudovi i za koju bi trebala biti osigurana sredstva u okviru državnog proračuna.

U vezi ekonomski prilika koje se odražavaju na funkcioniranje obitelji, nije došlo do pozitivnih pomaka, obzirom na aktualno visok broj nezaposlenih i broj korisnika koji ispunjavaju relativno niske prihodovne cenzuse za ostvarivanje dječjeg doplatka. Sudeći prema tome, činjenica je da značajan broj obitelji s djecom živi u težim ekonomskim uvjetima.

Brojni oblici podrške obiteljima pružaju se kroz nadležne centre za socijalnu skrb koliko ih djeluje u IŽ (Buje, Labin, Pazin s podružnicom u Buzetu, Poreč, Pula, Rovinj), od novčanih pomoći, kao i mjera obiteljsko-pravne zaštite.

Jedinice lokalne samouprave kroz svoje programe nastoje ublažiti posljedice ekonomske krize i odgovoriti na potrebe članova obitelji s njihovog područja. Savjetovanje se kao organizirani oblik podrške obiteljima i nadalje provodi u pojedinim gradovima (Poreč Zdravi grad, Pazin, Labin, Rovinj, Buje), u pojedinim udrugama, te kroz Ured za obitelj Biskupije porečke i pulske. Usluge savjetovanja i nadalje su bile dostupne građanima kroz Obiteljski centar (koji od 2014. djeluje u sastavu Centra za socijalnu skrb) i kroz Službu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje ZZJZ IŽ.

3.3. PRAVNI OKVIR

Na podršku roditeljstvu možemo gledati kao na novo područje obiteljske politike koja se posljednjih desetljeća kontinuirano razvija u europskim zemljama. Podsjećamo na **Preporuke Vijeća Europe** o politici podrške pozitivnom roditeljstvu ili „roditeljstvu u najboljem interesu djeteta“ u okviru kojih se prepoznaje ključna uloga koju roditelji imaju u razvoju ljudskog kapitala i socijalne kohezije.

⁵ Državni zavod za statistiku RH, Nasilje u obitelji 2001.-2006.

⁶ Državni zavod za statistiku RH, Studije i analize 111/2012. (Nasilje u obitelji: pravni okvir i pojavni oblici 2007.-2010.)

Nadalje, u Preporukama se ističe pravo roditelja na odgovarajuću pomoć i podršku države (zajednice) u ispunjavanju roditeljskih odgovornosti koje su sadržane u **Konvenciji UN-a o pravima djeteta**. Dio integrirane podrške roditeljstvu sadržan je i u **Strategiji Europa 2020**, u dijelu koji govori o aktivnostima za sprečavanje siromaštva i socijalne isključenosti kao i u području obrazovanja djece i mladih.

Ustav RH sadrži odredbe o tome da je "obitelj pod posebnom društvenom zaštitom", dok međusobne odnose roditelja i djece, te područje braka i partnerskih odnosa uređuje Obiteljski zakon.

Novim **Obiteljskim zakonom** (Narodne novine br. 75/14) koji je stupio na snagu 1. rujna 2014. očekuje se kvalitetnija zaštita obitelji, naročito djece. Uveden je institut "obaveznog savjetovanja" u svim postupcima koji prethode razvodu braka ili rješavanju svih drugih situacija u kojima se odlučuje o pitanjima djece. Nadalje, novi Obiteljski zakon uvodi obavezu supružnika koji se namjeravaju razvesti, da sastave Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi prije samog pokretanja postupka za razvod, a ukoliko ga ne uspiju dogovoriti, trebali bi biti upućeni u postupak medijacije.

Iz brojnih planskih dokumenata proizlaze uporišta i obaveze zajednice za brigu o obitelji, djeci i mladima (Nacionalna populacijska politika, Obiteljska politika RH, Konvencija o pravima djeteta, različiti nacionalni planovi i strategije).

Zakonom o socijalnoj skrbi uređeno je da djelokrug rada bivših obiteljskih centara kao ustanova usmjerenih organiziranju različitih programa za obitelji i savjetovaništa, prelazi s 2014. godinom u nadležni centar za socijalnu skrb. Tako je s 1.1.2014. od strane pulskog Centra za socijalnu skrb preuzet Obiteljski centar Istarske županije. Obiteljski centar je unatoč organizacijskim promjenama tijekom 2014. nastojao zadržati većinu svojih aktivnosti kao što je Obiteljsko savjetovanište i provedba preventivnih programa za roditelje i djecu (Rastimo zajedno, Kwartovski đir, Baby Fitness, I mama i tata, stručna podrška za posvojitelje i dr.).

3.4. PROBLEM, SMJERNICE, CILJEVI

U području unaprjeđenja podrške prema obiteljima Istarske županije, podsjećamo da je glavni problem definiran kako slijedi:

-U Istarskoj županiji je u porastu broj obitelji u teškoćama – onih koje se nisu u stanju prilagoditi novonastalim uvjetima života i koje se ne mogu suočiti sa stresom bez pomoći i podrške zajednice, te naročito imaju teškoća u ispunjavanju svoje odgojne funkcije - roditeljstva.

Proizlazi da se potrebno usmjeriti na slijedeći opći cilj:

-Unaprijediti sustav organizirane stručne podrške obiteljima, posebno roditeljima u ispunjavanju njihove odgojne funkcije,

imajući u vidu dva operativna cilja :

Operativni cilj br. 1 - Unaprijediti dostupnost i kvalitetu podrške roditeljstvu u zajednici – (podržati postojeće usluge, proširiti usluge na nove lokacije u IŽ, povećati ukupni obuhvat korisnika)

Operativni cilj br. 2 - Unaprijediti dostupnost i kvalitetu podrške obiteljima u teškoćama - (podržati postojeće usluge i poticati proširenje usluga na nove lokacije)

3.5. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU

PROJEKTI/PROGRAMI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA			
	NOSITELJ	NAZIV projekta/programa (uz opis)	Planirana fin. sredstva iz Proračuna IŽ u kn
jačanje roditeljskih kompetencija			
1	DRUŠTVO NAŠA DJECA PULA	TEČAJ KVALITETNOG RODITELJSTVA (program se provodi duže vrijeme, prepoznat je od strane korisnika, vrlo pozitivno ocijenjen i evaluiran kroz Projekt PREFFI; uključuje nekoliko ciklusa radionica za roditelje s ciljem jačanja roditeljskih kompetencija; usmjeren korisnicima s područja Pule i šire okolice, kao i Raše)	22.000,00
2	Grad Buzet	Sretan roditelj-sretno dijete (Program se provodi duže vrijeme i prepoznat je u zajednici; podržava provedbu i Grad Buzet na čijem se širem području isti provodi; uključuje suradnju s odgojnim i obrazovnim ustanovama i usmjeren je jačanju roditeljskih kompetencija; planirano je nekoliko ciklusa radionica za roditelje; evaluiran u sklopu Projekta PREFFI)	9.600,00
3	GRAD PAZIN	TEČAJ KVALITETNOG RODITELJSTVA (Program je usmjeren roditeljima sa svrhom osnaživanja i jačanja njihovih odgojnih kompetencija; prepoznat je u zajednici i provodi se već duže vrijeme; planirano je nekoliko ciklusa radionica za roditelje s područja Grada Pazina i okolice)	5.000,00
4	Društvo Naša djeca Pazin	OD TRBUŠČIČA DO RODITELJA (Program je univerzalno usmjeren najmlađim roditeljima i onima koji to trebaju postati; obuhvaća stručnu potporu u prvim danima roditeljstva)	5.000,00
5	Udruga za promicanje stvaralaštva Art studio	JUNIOR PLUS (Program se provodi petu godinu za redom i osmišljen je od strane nositelja i Obiteljskog centra kao partnera; promiče snažnu ideju zajedništva roditelja i djece kroz kvalitetno slobodno vrijeme u kreativnim aktivnostima koje se svake godine posvećuju aktualnim društvenim temama kao što su ljudska prava, prava djece, zdravi stilovi života usmjerenost čuvanju okoliša i zavičajnim vrijednostima; planirana su najmanje dva ciklusa kreativnih radionica za roditelje i djecu zajedno)	12.000,00
6	Udruga za osobni rast i razvoj "Odiseja"	USJEŠNO RODITELJSTVO (Program je pozitivno ocijenjen i evaluiran u sklopu Projekta PREFFI; uključuje značajan broj educiranih stručnih provoditelja, suradnju s većim brojem škola i roditelja kao korisnika; provodit će se na širem području Pule i okolice; uz brojne pripremne aktivnosti najvažnija je provedba ciklusa interaktivnih edukativnih radionica s roditeljima učenika osnovnih i srednjih škola i to u prostorima škola koje sudjeluju kao partneri)	22.000,00
7	Udruga Suncokret - Pula	MEDIJSKI KOMPETENTNA OBITELJ (Udruga programom odgovara na prisutan problem u zajednici vezano za nedovoljno informirane roditelje po pitanju utjecaja medija i neodgovornoj i pretjeranoj izloženosti djece različitim medijskim sadržajima; aktivnosti uključuju suradnju s predškolskim ustanovama i kraće cikluse radionica za roditelje mlađe djece)	17.000,00

podrška obiteljima u teškoćama			
1	Klub liječenih alkoholičara Pula	LIJEČENJE, REHABILITACIJA I RESOCIJALIZACIJA LIJEČENIH ALKOHOLIČARA I NJIHOVIH OBITELJI (Udruga već godinama pruža podršku obiteljima u kojima je prisutan problem prekomjernog konzumiranja alkohola; stručna podrška se pruža kroz tjedne susrete članova, uz stručne provoditelje)	5.000,00
2	Humanitarna udruga Oaza	PODRŠKA UDOMITELJSKIM OBITELJIMA U ISTRI (udomiteljstvo kao oblik skrbi o djeci bez adekvatne roditeljske skrbi u Istri već godinama nije dovoljno razvijeno te će se kroz projekt i nadalje provoditi aktivnosti u smislu senzibilizacije i promocije; također će se nastaviti s jačanjem međusektorske suradnje; osim toga udruga kroz svoje aktivnosti pruža konkretnu podršku udomiteljima i udomljenoj djeci obzirom na nedostatnu sustavnu podršku)	12.750,00
3	Fond Zdravi grad Poreč	SUZBIJANJE ALKOHOLIZMA U LOKALNOJ ZAJEDNICI-IZVANBOLNIČKO LIJEČENJE (Projekt se provodi dugi niz godina i predstavlja pozitivan model rada s obiteljima koje su opterećene problematikom alkoholizma; uključuje korisnike s područja Poreštine)	10.000,00
4	Udruga Institut Pula	POTPUNO NOVI SVIJET (Udruga je na lokalnoj i široj razini prepoznata kao resurs vezano za problematiku ovisnosti; osim liječenim ovisnicima, programom će se pružati podrška i njihovim obiteljima; Udruga surađuje s centrima za socijalnu skrb i nadležnom službom U ZZJZ IŽ)	17.000,00
5	Udruga Lux Vitae	PSTN - psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji (Radi se o strukturiranom tretmanu temeljem odluke suda kojeg provodi 6 posebno licenciranih stručnjaka u IŽ; očekuje se da će u 2015. program biti dijelom financiran i iz državnog proračuna ali u premalom i nedostatnom iznosu; obzirom da se problematici obiteljskog nasilja treba cjelovito pristupati, osim sa žrtvama potrebno je raditi i s počiniteljima što jedino može prekinuti lanac međugeneracijskog prijenosa obiteljskog nasilja; podrška županije i gradova doprinijeti će kvaliteti provedbe i povećanju broja uključenih osoba u tretman koji je za njih neophodan; provodi se grupni tretman strukturiran kroz redovite tjedne susrete kroz duži vremenski period)	20.000,00
usluge savjetovanja za obitelj			
1	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije	Podrška u provedbi programa usmjerenih roditeljima, edukacija novih provoditelja programa za roditelje, koordinacija i supervizija rada savjetovališta za obitelj	50.000,00
2	GRAD PAZIN	SAVJETOVALIŠTE ZA BRAK I OBITELJ PAZIN (Radi se o programu Grada Pazina za korisnike Pazinštine; usluge individualnog, partnerskog i obiteljskog savjetovanja pružaju stručne osobe s dodatnom edukacijom; program se provodi niz godina, uključuje suradnju s obrazovnim, zdravstvenim i socijalnim ustanovama)	8.500,00

3	Fond Zdravi grad Poreč	SAVJETOVALIŠTE ZA DJECU, MLADE, BRAK I OBITELJ ZDRAVOG GRADA POREČ (programi Zdravog grada Poreč prepoznati su osim u lokalnoj sredini i na nacionalnoj. Koncipiranje programskih aktivnosti i njihova provedba, pristup korisnicima i obiteljima provodi ekspertni tim Zdravog grada, a usluge savjetovanja za članove obitelji dostupne su građanima Poreča i sjeverozapadne Istre)	8.500,00
UKUPNO:			224.350,00

Tablica br. 3: Ukupno planirana financijska sredstva za prioritetno područje „Podrška obitelji“ u Proračunu Istarske županije za 2015.g.

Izvori financiranja	Pozicija	Iznos u kn
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	594	224.350,00
UKUPNO:		224.350,00

Za koordinaciju Plana aktivnosti 2014. godine u prioritetu „Podrška obitelji“, ispred Županijskog tima za zdravlje zaduženi su: Ines Puhar (iz Obiteljskog centra Istarske županije) i Vesna Kordić (iz Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Poreča).

4. UNAPRJEĐENJE KVALITETE USLUGA RANE INTERVENCIJE KOD DJECE S NEURORIZICIMA I RAZVOJNIM TEŠKOĆAMA U ISTARSKOJ ŽUPANIJI (dob od 0 - 7 godina)

4.1. UVOD

U 2014. godini detaljno je opisana potreba i relevantnost rada na ovom području te statistički podaci i opis dionika uključenih u proces pružanja usluga rane intervencije u Istarskoj županiji (pogledati Operativni plan aktivnosti za 2014. godinu na web stranici Zdrava Istra – Istria Sana: http://zdrava-sana.istra-istria.hr/uploads/media/OPA-2014-10_01_2014_izmjena_DMT.pdf). Stoga ćemo se u Operativnom planu za 2015. godinu manje posvetiti opisu trenutnog stanja a više planiranim aktivnostima za 2015. godinu. Važno je napomenuti da se rad na ovom prioritetu u najvećem opsegu temelji na kontinuiranoj suradnji sa članicama radne grupe zadužene za ovo područje.

ČLANICE RADNE GRUPE ZA RAD NA PRIORITETU:

1. Mirjana Jelača, socijalna radnica u Centru za socijalnu skrb Pula
2. Tatjana Ravnić-Bunčić, pedijatrica u privatnoj ordinaciji
3. Loretta Morosin, ravnateljica Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda-Pula
4. Evguenija Tranfić, predsjednica Udruge za autizam Istra
5. Jadranka Tomičić, medicinska sestra u ustanovi Dječji vrtići Pula
6. Kristina Tomić, logopedinja u Općoj bolnici Pula - zamjena
7. Višnja Pilepić logopedinja u Općoj bolnici Pula
8. Ivanka Ružić-Marinić, patronažna sestra u Istarskim domovima zdravlja
9. Ivona Močenić, neuropedijatrica u Općoj bolnici Pula
10. Mirjana Radetić Paić, docentica na Odjelu za odgojne i obrazovne znanosti na Sveučilištu Jurja Dobrile Pula
11. Irena Krajcar Kokalj, psihologinja u Centru za socijalnu skrb Pula – Odjelu Obiteljskog centra Istarske županije
12. Dolores Jelenaca, Odgajateljica u predškolskoj ustanovi (Fažana)
13. Branka Butorac, ravnateljica Down centra Pula
14. Sanja Subotić psihologinja u ustanovi Dječji vrtići Pula

Obzirom da su u radnu grupu od pojedinih institucija uključeni samo pojedini predstavnici (npr. od svih Centara za socijalnu skrb u radnu grupu je uključen samo Centar Pula), isti su zaduženi za koordinaciju i povezivanje sa ostalim relevantnim dionicima.

U nastavku su navedene ključne DEFINICIJE vezane za ovo područje rada:

➔ NEURORIZIČNA DJECA su ona djeca koja su imala različite komplikacije tijekom trudnoće majke, pri porodu ili neposredno poslije poroda. To su djeca čiji je nezreli mozak tijekom trudnoće, poroda ili u novorođenačko doba bio izložen djelovanju štetnih čimbenika. U neurorazvoju djeteta procjenjuje se ponašanje, raspoloženje, vid, sluh, govor, pokretljivost tijela, mišićna napetost, usmjeravanje i zadržavanje pažnje. Ukoliko se otkriju predznaci poremećaja razvoja odgovarajućim medicinskim postupcima može se spriječiti daljnji razvoj poremećaja, bolesti ili oštećenja.

➔ **DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU** su ona koja zbog tjelesnih, senzoričkih, komunikacijskih ili intelektualnih teškoća trebaju dodatnu potporu za učenje i razvoj kako bi ostvarila najbolji mogući razvojni ishod i socijalnu uključenost. (Zakon o socijalnoj skrbi, Narodne novine br. 157/13).

➔ **USLUGA RANE INTERVENCIJE** je u Republici Hrvatskoj Zakonom o socijalnoj skrbi definirana kao socijalna usluga, koja obuhvaća stručnu poticajnu pomoć djeci i stručno savjetodavnu pomoć njihovim roditeljima i drugim članovima obitelji, te udomiteljima za djecu. Na uslugu rane intervencije imaju pravo djeca kod kojih je utvrđen neki razvojni rizik ili razvojna teškoća u dobi od rođenja, pa do navršene 7. godine života. Ova usluga se pruža djeci i njihovim roditeljima, odnosno udomiteljima, u obitelji djeteta ili kod pružatelja usluga, radi uključivanja u širu socijalnu mrežu.

Europska mreža za ranu intervenciju (EURLY AID) ranu intervenciju definira kao sve oblike poticanja usmjerene prema djeci i savjetovanja usmjerena prema roditeljima koji se primjenjuju kao izravne i neposredne posljedice nekog utvrđenog razvojnog uvjeta. Rana intervencija uključuje dijete kao i njegove roditelje, obitelj i širu mrežu..."

U ranu intervenciju uključuju se djeca kod koje su rizici uočeni odmah pri rođenju:

- prijevremeno rođena djeca (najrizičnija za nastanak daljnjih teškoća),
- djeca s intrauterinim zastojem rasta,
- djeca s perinatalnim oštećenjem mozga,
- djeca s različitim nasljednim i stečenim bolestima, s urođenim sindromima,
- djeca s povećanim rizikom za nastanak oštećenja,

i djeca sa razvojnim teškoćama koje se manifestiraju u kasnijoj fazi razvoja djeteta:

- motoričkim teškoćama (cerebralna paraliza, distoni sindrom i sl.),
- višestrukim teškoćama,
- kroničnim bolestima,
- genetičkim sindromima,
- glasovno-govorno-jezičnim teškoćama,
- poremećajem u ponašanju,
- intelektualnim teškoćama,
- poremećajima iz autističnog spektra i komunikacijskim teškoćama,
- oštećenjem sluha,
- oštećenjem vida.

DIONICI UKLJUČENI U PROCES PRUŽANJA USLUGA RANE INTERVENCIJE U ISTARSKOJ ŽUPANIJI

Iz sustava zdravstva, socijalne skrbi te odgoja i obrazovanja:

1. Opća bolnica Pula – rodilište
2. Opća bolnica Pula - neuropedijatar
3. Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda – Pula
4. Down centar Pula
5. Opća bolnica Pula – logoped
6. Predškolske ustanove
7. Centri za socijalnu skrb
8. Centar za socijalnu skrb Pazin – podružnica Obiteljski centar Istarske županije

Organizacije civilnog društva:

9. Udruga za autizam Istra
10. Udruga Škrinjica
11. Udruga cerebralne paralize Istarske županije
12. Udruga pružam ti ruku

Kod navedenih pružatelja usluga djeci i njihovima obiteljima, važno je napomenuti da su svi oni uključeni u proces pružanja usluga rane intervencije koji je multidisciplinarni i proteže se kroz sustav zdravstva, socijalne skrbi te odgoja i obrazovanja. Činjenica je da je Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda-Pula jedina ustanova u Istarskoj županiji koja je specijalizirana za pružanje navedenih usluga iako i za nju predstoji postupak licenciranja tj. utvrđivanja minimalnih uvjeta za pružanje usluga rane intervencije sukladno Pravilniku o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga (Narodne novine br. 40/14).

Veoma bitnu ulogu u pružanju usluga rane intervencije ima civilno društvo koje predstavlja značajan resurs za podršku obiteljima djece s rizicima i teškoćama u razvoju. U odnosu na prethodnu godinu, u 2015. godini svoju ulogu u pružanju usluga rane intervencije prepoznale su Udruga cerebralne paralize Istarske županije i Udruga Pružam ti ruku (Umag). Obzirom da nedostatak usluga za djecu i njihove obitelji na području „Bujštine“, osnivanje Udruge „Pružam ti ruku“ predstavlja značajan resurs za početak razvoja navedenih usluga na tom području što pridonosi povećanju teritorijalne dostupnosti usluga.

OPĆI CILJ RADA DO KRAJA 2016. GODINE:

Do kraja 2016. godine prepoznata rizična djeca i djeca s razvojnim teškoćama biti će u većem opsegu obuhvaćena dostatnim uslugama rane intervencije što će rezultirati boljim uvjetima za razvoj djeteta i smanjenje javnih troškova zbog kasnijih intervencija.

SMJERNICE DJELOVANJA:

- SD 1. Povećanje stručnih kompetencija te funkcionalno povezivanje dionika uključenih u proces pružanja usluga na razini Istarske županije
- SD 2. Povećanje dostatnosti (pravovremenost, dostupnost, učestalost) usluga rane intervencije
- SD 3. Kvalitetnije uključivanje i vođenje djetetove obitelji kroz cjelokupan proces

OPERATIVNI CILJEVI ZA 2015. GODINU:

- 1.1. Osnaživanje i povezivanje stručnog kadra (zdravstvo, socijalna skrb, odgoj i obrazovanje) za pružanje usluga rane intervencije
- 2.1. Održati postojeće usluge rane intervencije u Istarskoj županiji te poboljšanje uvjeta za pružanje tih usluga
- 3.1. Podržati projekte/programme kroz koje se provodi direktan rad sa djecom i njihovima obiteljima te osnažuju profesionalne kompetencije stručnjaka

U nastavku donosimo kratki opis:

1. *Aktivnosti Upravnog odjela za zdravstvo socijalnu skrb Istarske županije i Tima za zdravlje Istarske županije u prioritetu Rane intervencije kod djece s neurorizicima i razvojnim teškoćama (razvojne aktivnosti, koordinacija rada radne grupe, umrežavanje, osiguravanje financijske podrške)*
2. *Lokalnih projekata prijavljenih na natječaj za zadovoljavanje javnih potreba u području zdravstva i socijalne skrbi odabranih za sufinanciranje*
3. *Aktivnosti pojedinačnih dionika direktno uključenih u proces pružanja usluga rane intervencije u Istarskoj županiji*

4.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU

Operativni cilj 1.1 - Osnaživanje i povezivanje stručnog kadra (zdravstvo, socijalna skrb, odgoj i obrazovanje) za pružanje usluga rane intervencije			
<u>Pokazatelji uspješnosti:</u>			
<ul style="list-style-type: none"> - sastanci/zaključci radne grupe - iznos financijskih sredstava iz proračuna IŽ utrošen na edukaciju stručnjaka - broj educiranih stručnjaka - broj educiranih asistenata za djecu u predškolskom sustavu - broj sudionika/zaključci sa stručnog skupa/simpozija o ranoj intervenciji 			
AKTIVNOST	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU	OSTALI RESURSI/DIONICI	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (U KN)
1. Povezivati i koordinirati dionike uključene u proces pružanja usluga rane intervencije kroz sastanke radne grupe (i ostalih dionika, ovisno o specifičnoj temi)	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ, Radna grupa	Ostali relevantni dionici prema temama sastanaka	20.000,00
2. Financijski podržati educiranje i stručno usavršavanje stručnjaka (iz sustava zdravstva, socijalne skrbi i predškolskog odgoja) za pružanje usluga rane intervencije	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ	Jedinice lokalne samouprave	
3. Provesti edukaciju/e asistenata za djecu s teškoćama u razvoju u predškolskom sustavu	Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda-Pula	Ustanova Dječji vrtići Pula	
4. Ostvariti suradnju sa Hrvatskim zavodom za zapošljavanje u cilju kvalitetnije selekcije asistenata (prethodno educiranih) za rad s djecom s teškoćama u predškolskim ustanovama	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ, Ustanova Dječji vrtići Pula, Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda-Pula	Hrvatski zavod za zapošljavanje – područni ured Pula	
5. Održati stručni skup/simpozij o ranoj intervenciji u Istarskoj županiji	Radna grupa (odgovorna osoba za koordinaciju - Loretta Morosin)	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ, Jedinice lokalne samouprave, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Hrvatska udruga za ranu intervenciju	

Napomena:

- osnaživanje stručnog kadra provodi se i kroz aktivnosti projekata civilnog društva (Operativni cilj br.3.1)

- uz navedene aktivnosti, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije kontinuirano sudjeluje u obilježavanju **Svjetskog dana autizma** (2. travnja) koji kontinuirano organizira Udruga za autizam Istra.

Operativni cilj br. 2.1. Održati postojeće usluge rane intervencije u Istarskoj županiji te poboljšanje uvjeta za pružanje tih usluga

Pokazatelji uspješnosti:

- formalni status usluge rane intervencije (usluga licencirana ili nije) u Dnevnom centru za rehabilitaciju Veruda-Pula
- novozaposleni stručni kadar
- povećan broj usluga rane intervencije
- broj održanih radionica RASTIMO ZAJEDNO+
- broj korisnika obuhvaćenih radionicama RASTIMO ZAJEDNO+
- financijska sredstva uložena za poboljšanje prostornih uvjeta i opreme
- podržana uspostava mobilnog tima u Poreču
- izrađen prijedlog formiranja Registra

AKTIVNOST	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU	OSTALI RESURSI	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ U KN
1. Održati postojeću uslugu rane intervencije u Istarskoj županiji	Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda-Pula	Centri za socijalnu skrb, Upravno vijeće Dnevnog centra, Osnivači ustanove, Ostali pružatelji usluga	50.000,00
2. Provedba aktivnosti potrebnih za licenciranje usluge rane intervencije u Dnevnom centru za rehabilitaciju Veruda-Pula	Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda – Pula	Ministarstvo socijalne politike i mladih	
3. Provedba radionica RASTIMO ZAJEDNO+ za roditelje djece s teškoćama u razvoju	Centar za socijalnu skrb Pazin – podružnica Obiteljski centar	UNICEF, Udruga za autizam Istra i Udruga Suncokret (organizacija radionica za djecu za vrijeme održavanja radionica za roditelje)	
4. Podržati kandidiranje projekata usmjerenih na razvoj usluga rane intervencije na EU fondove	Potencijalni prijavitelji, Radna grupa, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	Upravni odjel za međunarodnu suradnju IŽ	
5. Poboljšati prostorne uvjete i opremu pružatelja usluga rane intervencije u Istarskoj županiji	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	Jedinice lokalne samouprave, Nadležna ministarstva, Ostali potencijalni investitori	
6. Podržati uspostavu rada Mobilnog tima – podružnice Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda-Pula u Poreču	Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda – Pula	Grad Poreč, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ	

7. Izraditi prijedlog formiranja Registra neurorizične djece u Istarskoj županiji	Radna grupa (odgovorna osoba za koordinaciju – dr. Tatjana Ravnić-Bunčić), OB Pula – Odjel neonatologije	Ostali zainteresirani dionici	
--	--	-------------------------------	--

Operativni cilj br.3.1 Podržati projekte/programme kroz koje se provodi direktan rad sa djecom i njihovima obiteljima te osnažuju profesionalne kompetencije stručnjaka

Pokazatelji uspješnosti:

- *provedene planirane aktivnosti organizacija civilnog društva/usluge pružene planiranom broju korisnika*
- *korisnici izražavaju zadovoljstvo programom*
- *broj direktnih korisnika projekata*

NAZIV I OPIS PROJEKTA	ODGOVORNOST ZA PROVEDBU	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ U KN
<p>Projekt DOBAR START: Projektom je obuhvaćeno 3 dječja vrtića (DV Sunčica - Banjole, DV Titti – Pula i DV Vjeverica - Pula). <u>Korisnici:</u> djeca, roditelji, odgajatelji u predškolskim ustanovama <u>Glavni cilj:</u> Rana intervencija kod djece s poteškoćama u razvoju i smetnjama ponašanja koja su obuhvaćena predškolskim tretmanom <u>Ključne aktivnosti:</u> a) unaprjeđenje Plana i programa rada vrtića s rehabilitacijskim programom; b) povećavanje razine odgojiteljske kompetencije u radu s djecom s teškoćama; c) osnaživanje roditelja za usvajanje novih vještina i roditeljskih kompetencija; d) kontinuirana podrška roditeljima i odgojiteljima u radu s djecom; e) procjena programa radi podizanja kvalitete, učinkovitosti i održivosti</p> <p>Aktivnosti direktnog rada sa korisnicima u projektu će provoditi stručnjaci - defektolozi i psiholozi.</p>	Udruga Škrinjica (Pula)	25.000,00
<p>Projekt RANOM INTERVENCIJOM DO SRETNJE BUDUĆNOSTI: <u>Glavni cilj :</u> unaprjeđenje sustava i kvalitete usluga rane intervencije kod djece predškolske dobi s neurorizicima i teškoćama u razvoju na području Bujštine i stvaranje mreže podrške u zajednici <u>Ključne aktivnosti:</u> a) umrežavanje dionika i uspostava sustava skrbi za djecu s teškoćama u razvoju; b)</p>		

<p>povećanjem kompetencija stručnih suradnika vrtića do ranije identifikacije i intervencije; c) smanjenje rizičnih čimbenika i teškoća kod korisnika; d) stvaranje mreže podrške u zajednici</p> <p>Aktivnosti direktnog rada sa korisnicima u projektu će provoditi stručnjaci - psiholozi, logopedi, edukacijski rehabilitatori i fizioterapeuti.</p>	<p>Udruga Pružam ti ruku (Umag)</p>	<p>20.000,00</p>
<p>Projekt PLIVANJE ZA DJECU S NEURORIZICIMA (0-4 GODINE): <u>Glavni cilj</u> : Pružanje usluge hidroterapije u ranoj razvojnoj fazi djeteta, kao nadopunu fizikalnoj terapiji, a u cilju što bolje neurološke rehabilitacije djece s neurorizicima <u>Ključne aktivnosti</u>: a) plivanje za djecu s neurorizicima po Halliwick konceptu; b) podrška obiteljima djece s neurorizicima</p> <p>Aktivnosti direktnog rada sa korisnicima u projektu će provoditi stručnjaci - fizioterapeuti.</p>	<p>Udruga cerebralne paralize Istarske županije (Pula)</p>	<p>15.000,00</p>
<p>UKUPNO</p>		<p>60.000,00</p>

Tablica br. 4: Ukupno planirana financijska sredstva za prioriteto područje „Rane intervencije kod djece s neurorizicima i razvojnim teškoćama“ u Proračunu Istarske županije za 2015.g.

Izvori financiranja	Pozicija	Iznos u kn
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	595	130.000,00
UKUPNO:		130.000,00

Za koordinaciju Plana aktivnosti 2015. godine u prioritetu „Unaprjeđenje kvalitete i teritorijalne dostupnosti usluga rane intervencije kod djece s neurorizicima i razvojnim teškoćama u Istarskoj županiji“, ispred Županijskog tima za zdravlje zaduženi su: Marša Camlić i Sonja Grozić-Živolić (iz Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije).

5. SKRB ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE

5.1. UVOD I KRATKI OPIS SITUACIJE

Proces demografskog starenja, odnosno povećanja udjela starijih osoba (osoba starijih od 65 godina) u populaciji prisutan je u cijelom razvijenom svijetu. Uz povećanje udjela starijih u populaciji i uvjete ekonomske krize, postoji potreba za osiguranjem sustava socijalne zaštite, zdravstvenog i mirovinskog sustava koji će u najvećoj mjeri zaštititi populaciju u riziku od socijalne isključenosti. U Strategiji borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014 – 2020) koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila na svojoj sjednici dana 24.03.2014. istaknute su četiri velike skupine u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, od kojih su kao jedna od skupina u riziku navedene starije osobe i umirovljenici. Uz ovaj dokument, Ministarstvo socijalne politike i mladih je u siječnju 2014. godine donijelo Strategiju socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014. – 2016., što je prvi strateški dokument u skrbi o starijim osobama na razini RH. Ciljevi koji se nastoje postići ovom Strategijom odnose se na unaprjeđenje normativnog okvira i sustav pružanja pomoći i usluga, osiguranje pravodobne informacije o pravima i uslugama iz sustava socijalne skrbi te na širenje mreže socijalnih usluga.

Prema podacima iz Popisa 2011.g. u Istarskoj županiji živi 37.459 osoba starijih od 65 godina. Udio starijih od 65. godina u ukupnoj populaciji iznosi 18,00 % i konstantno se povećava (1991.g. iznosio je 11,76%, 2001.g. iznosio je 15,65%). Ovakvi rezultati svrstavaju stanovništvo Istarske županije u kategoriju područja s vrlo starim stanovništvom, s nastavljanjem trenda progresivnog starenja. U raspodjeli starijeg stanovništva izražene su spolne razlike. Prema podacima Popisa 2011.g. u Istarskoj županiji živjelo je 15.187 (40,54%) osoba muškog te 22.272 (59,45%) osoba ženskog spola. Prema projekcijama stanovništva Državnog zavoda za statistiku do 2051. godine, ukoliko se promatra varijanta sa srednjim fertilitetom i srednjom migracijom, udio starijih od 65 godina na razini države porast će na 27,6 %.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (*Statističke informacije HZMO, godina XII., Broj 2/2014.*) na dan 30. lipnja 2014.g. na području Istarske županije bilo je 54.011 korisnika mirovine, s prosječnom mirovinom u iznosu od 2.484,36 kuna. Od toga je 35.295 korisnika starosne mirovine koja u prosjeku iznosi 2.707,93 kn, 7.982 korisnika invalidske mirovine koja prosječno iznosi 2.020,54 kn i 10.734 korisnika obiteljske mirovine koja prosječno iznosi 2.094,11 kn. bilo je 54.365 korisnika mirovine, s prosječnom mirovinom u iznosu od 2.515,87 kuna. Od toga je 36.140 korisnika starosne mirovine koja u prosjeku iznosi 2.732,95 kn, 7.690 korisnika invalidske mirovine koja prosječno iznosi 2.023,51 kn i 10.535 korisnika obiteljske mirovine koja prosječno iznosi 2.130,58 kn. Broj osiguranih osoba u Područnoj službi Pula iznosi 91.192, što znači da je omjer zaposlenih i broja umirovljenika 1,68 (prosjeak za Republiku Hrvatsku je 1,2).

Prema podacima za 2012.g. Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije - Službe za javno zdravstvo, starije osobe najčešće posjećuju liječnika obiteljske medicine zbog: bolesti cirkulacijskog sustava (19,9%), bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (12,1%) te bolesti dišnog sustava (8,5). Starije osobe čine 39,0% ukupno hospitaliziranih osoba u Općoj bolnici Pula, a najčešći uzroci hospitalizacije u 2012.g. bili su: bolesti cirkulacijskog sustava (20,5%), novotvorine (13,0%), bolesti oka i očnih adneksa (12,2%) te bolesti probavnog sustava (9,5%). U stacionarima Istarskih domova zdravlja starije osobe čine 91,1% hospitaliziranih (87,8% Labin, 93,4% Pazin, 91,4% Umag).

Socio-zdravstvena zaštita starijih osoba jedan je od već ranije određenih prioriteta Plana za zdravlje 2005 – 2012. godine, u kojem je razdoblju za ovaj prioritet iz Proračuna Istarske županije uloženo 35,8 milijuna kuna. Proces evaluacije prioriteta za proteklo razdoblje započeo

je u 2013.g. te će biti dovršen do kraja veljače 2014. godine uz organiziranje partnerske konferencije s prezentiranim kritičnim točkama i nalazima evaluacije.

OPĆI CILJ RADA DO 2016. GODINE:

Razvoj dostupne socio-zdravstvene skrbi, usluga i potpora starijim osobama i njihovim obiteljima u institucijama i van njih

SMJERNICE DJELOVANJA (SD):

SD 1: promocija zdravog i aktivnog starenja

SD 2: podrška programima izvaninstitucionalne skrbi o starijim osobama i razvoj novih usluga

SD 3: razvoj novih usluga i unaprjeđenje kvalitete postojećih usluga u institucionalnoj skrbi

OPERATIVNI CILJEVI ZA 2015 GODINU (OC):

OC 1.1: U programe aktivnog zdravog starenja bit će uključeno 2% više starijih osoba nego u 2014. godini

OC 2.1: Ujednačavanje razvoja izvaninstitucionalne skrbi za starije primjenom županijskih kriterija za sufinanciranje

OC 3.1: 10% zaposlenih na direktnom radu s korisnicima u institucionalnoj skrbi do-educirano za rad s dementnim korisnicima

OPA 2015: SKRB ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE

OKRUŽENJE i TRENDOVI: Stalni porast udjela starijih osoba u populaciji, glavne politike koje definiraju skrb o starijima vidljive su kroz mirovinski sustav koji je u krizi te politiku prema ovisnim starijim osobama - smanjuje se uloga države uz trend djelomične privatizacije (komodifikacije) socijalnih prava, usluge za ovisne starije osobe su neadekvatne i nedovoljne, sve veća uloga JL(R)S u financiranju usluga

PRIORITETNO PODRUČJE: Daljnja podrška Županijskog Tima razvoju programa aktivnog zdravog starenja i vaninstitucionalne skrbi, koordinacija i suradnja s partnerskim organizacijama, rad na unaprjeđenju kvalitete usluga u institucijama socijalne skrbi

Naglašene aktivnosti / očekivane promjene 1

Promocija aktivnog i zdravog starenja u klubovima za starije te programima tjelesne aktivnosti starijih

Naglašene aktivnosti / očekivane promjene 2

Ujednačavanje kriterija za sufinanciranje pomoći u kući na području IŽ te razvoj pomoći u kući pri DZSNO na kojima IŽ ima osnivačka prava

Naglašene aktivnosti / očekivane promjene 3

Daljnja doedukacija zaposlenika domova za starije i nemoćne za rad s dementnim korisnicima

5.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU**SD 1: promocija zdravog i aktivnog starenja**

Operativni cilj 1:			
U programe aktivnog zdravog starenja bit će uključeno 2% više starijih osoba nego u 2014. godini			
Tip usluge	Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Sredstva iz Proračuna IŽ u kn
Volontarijat	Volonterska skrb za starije osobe i zdravstvena edukacija starijih	Sindikata umirovljenika Hrvatske Podružnica Pula	50.000,00
	Banka vremena za treću dob – uključivanje starijih osoba u radionice za treću dob, volonterske usluge koje stariji pružaju mlađima (čuvanje djece, kuhanje, pričanje priča), volontiranje članova banke vremena u domovima za starije i nemoćne osobe	Gradska radionica Pula	12.750,00
Programi zdravog aktivnog starenja	Učilište za treću životnu dob	Pučko otvoreno učilište/Universita popolare aperta „Ante Babić“ Umag	15.000,00
Ostalo	Briga o socijalnim i zdravstvenim pitanjima članova udruge	Savez udruga antifašista Istarske županije	42.500,00
	Poboljšanje kvalitete života umirovljenika i osoba starije dobi	Matica umirovljenika Istarske županije	30.000,00
	Projekt iz područja zdravstva i socijalne skrbi u Istarskoj županiji za 2015.g. (promocija aktivnog i zdravog starenja članova udruge naročito nakon umirovljenja i prestanka aktivne službe, organizacija sportskih aktivnosti)	Udruga umirovljenika unutarnjih poslova Istre	4.250,00
UKUPNO:			154.500,00

SD 2: podrška programima izvaninstitucionalne skrbi o starijim osobama i razvoj novih usluga

Operativni cilj 2:			
Ujednačavanje razvoja izvaninstitucionalne skrbi za starije primjenom županijskih kriterija za sufinanciranje			
Tip usluge	Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Sredstva iz Proračuna IŽ u kn
	Izrada kriterija za sufinanciranje pomoći u kući u IŽ	UO za zdravstvo i socijalnu skrbi IŽ Radna grupa	-----

Pomoć u kući	Razvoj pomoći u kući pri DZSNO na kojima IŽ ima osnivačka prava Napomena: Grad Pula financira pomoć i njegu u kući Domu A. Štiglic s iznosom od 280.000,00 kn, te Grad Novigrad s iznosom od 20.000,00 kn	UO za zdravstvo i socijalnu skrbi IŽ Radna grupa	-----
	Koordinacija u razvoju usluga pomoći i njege u kući u IŽ, suradnja s JLS	UO za zdravstvo i socijalnu skrbi IŽ Radna grupa	-----
	Pružanje stručne pomoći pri prijavljivanju na natječaje MSPM i EU natječaje	UO za zdravstvo i socijalnu skrbi IŽ	-----
	Pružanje usluga pomoći i njege u kući	UO za zdravstvo i socijalnu skrbi IŽ	500.000,00
	Redovito održavanje baze podataka pružatelja usluga pomoći u kući	UO za zdravstvo i socijalnu skrbi IŽ	-----
Dostupnost hitne intervencije	Pružanje pomoći u kući i podrške osobama starije životne dobi putem dežurnog telefona (Projekt „Halo niste sami“) Napomena: Grad Pula financira s iznosom od 110.000,00 kn	Dom A. Štiglic Pula	97.290,00
UKUPNO:			597.290,00

SD 3: razvoj novih usluga i unaprjeđenje kvalitete postojećih usluga u institucionalnoj skrbi

Operativni cilj 3:			
10% zaposlenih na direktnom radu s korisnicima u institucionalnoj skrbi do-educirano za rad s dementnim korisnicima			
Tip usluge	Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Sredstva iz Proračuna IŽ u kn
Usluge za starije osobe smještene u domovima	Provedba programa dodatnih mjera zdravstvene zaštite (specijalistička zdravstvena zaštita u DZSNO iznad standarda HZZO-a) Napomena: Grad Pula financira s iznosom od 20.000,00 kn	DZSNO u vlasništvu IŽ – „A. Štiglic“ Pula, Novigrad, „D.Pergolis“ Rovinj, Raša	152.620,00
	Dodatne mjere zdravstvene zaštite - ostalo	Dom Poreč i Buzet, domovi za psihički bolesne odrasle osobe	147.510,00
	Volonterstvo u ustanovi (poboljšanje kvalitete života korisnika u ustanovi angažiranjem volontera)	Dom A. Štiglic Pula	30.000,00

Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije – Operativni plan aktivnosti za 2015. godinu

	Kreativnost nema godine (aktivnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena korisnika DZSNO A. Štiglic Pula npr. keramička radionica i sl.)	Udruga za promicanje stvaralaštva Art studio Pula	10.000,00
	Centar za osobe oboljele od Alzheimerove demencije i drugih demencija – srednji i terminalni stadij bolesti Napomena: Grad Pula financira iznosom od 90.000,00 kn + Dnevni boravak iznosom od 205.000,00 kn	Dom A. Štiglic Pula	410.842,00
	Pružanje inovativnih usluga starijim osobama oboljelim od Alzheimerove i drugih demencija kroz projekt META MODEL CREATED ON TOOLS AND POLICIES FOR THE ELDERLY' WELLBEEING – akronim ME-MOD CREW (EU projekt koji zajednički apliciraju talijanski, slovenski i hrvatski partneri, projekt u fazi pripreme)	UO za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ Dom A. Štiglic	-----
Edukacija pružatelja usluga	Zabavne i korisne vještine (edukacijske radionice za radne terapeute i volontere u ustanovi za provođenje likovno-oblikovnih aktivnosti te grupni rad sa starijom populacijom)	Udruga Suncokret Pula	15.000,00
	Obilježavanje Dana Alzheimerove bolesti, tribina za građanstvo i radionica iz integrativne validacije i bazalne simulacije za zaposlenike u domovima	Dom A. Štiglic	30.000,00
	Uvođenje modela E-qualina (standardi kvalitete) u DZSNO A. Štiglic i širenje modela kroz okrugle stolove i druge alate promocije	Dom A. Štiglic	5.000,00
	Edukacija za zaposlenike DZSNO kroz projekt META MODEL CREATED ON TOOLS AND POLICIES FOR THE ELDERLY' WELLBEEING – akronim ME-MOD CREW (EU projekt koji zajednički apliciraju talijanski, slovenski i hrvatski partneri, projekt u fazi pripreme)	UO za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ Dom A. Štiglic Sveučilište „Juraj Dobrila“ ZZJZIŽ	-----
Poboljšanje prostornih uvjeta za smještaj	Usklađivanje s Pravilnikom o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga (NN 40/14)	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ	201.180,00
UKUPNO:			1.002.152,00

Tablica br. 5: Ukupno planirana financijska sredstva za prioriteto područje „Skrb za starije i nemoćne osobe“ u Proračunu Istarske županije za 2015.g.

Izvori financiranja	Pozicija	Iznos u kn
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	598 981,1008,1031,1055,1090,1124,1156	1.753.942,00
Proračuni JLS (Pula i Novigrad)	982, 1009,1034,1047,1056,1125	725.000,00
UKUPNO:		2.478.942,00

Za koordinaciju Plana aktivnosti 2014. godine u prioritetu „Skrb za starije i nemoćne osobe“, ispred Županijskog tima za zdravlje zaduženi su: Sandra Ćakić Kuhar (iz Doma za starije i nemoćne osobe Poreč) i Mladen Momčinović (iz Centra za građanske inicijative Poreč).

6. ZAŠTITA I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA OSOBA S INVALIDITETOM

6.1. UVOD

Definicije

U važeće propise Republike Hrvatske, s namjerom što kvalitetnije i sveobuhvatnije zaštite i unaprjeđena kvalitete života osoba s invaliditetom ugrađeno je više definicija. U sustavu socijalne skrbi koristi se definicija propisana Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom UN. **Osobe s invaliditetom su one osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.** Zakonom o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01) uređuje se u Republici Hrvatskoj način prikupljanja podataka o uzroku, vrsti, stupnju i težini oštećenja zdravlja osoba s invaliditetom, način obrade i korištenja podataka te zaštita podataka o osobama s invaliditetom. Prema definiciji Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01) **osoba s invaliditetom, je osoba koja ima trajno ograničenje, smanjenje ili gubitak sposobnosti izvršenja neke fizičke aktivnosti ili psihičke funkcije primjerene životnoj dobi, nastale kao posljedica oštećenja zdravlja.** Oštećenje zdravlja je nedostatak, gubitak ili nepravilnost anatomske građe, fiziološke ili psihičke funkcije. Invaliditet je trajno ograničenje, smanjenje ili gubitak (koje proizlazi iz oštećenja zdravlja) sposobnosti izvršenja neke fizičke aktivnosti ili psihičke funkcije primjerene životnoj dobi osobe i odnosi se na sposobnosti, u obliku složenih aktivnosti i ponašanja, koje su općenito prihvaćene kao bitni sastojci svakodnevnog života.

Socio-demografski podaci za područje Istarske županije na dan 30.01.2014. (Izvor: Izvješće o osobama s invaliditetom u RH, HZZJZ Zagreb, veljača 2014.)	Broj osoba s invaliditetom
	13019 osoba s invaliditetom, odnosno 6,3% ukupnog stanovništva Istarske županije od toga 60% muškaraca i 40% žena
	10% osoba s invaliditetom je u dobi 0-19 godina
	53% osoba s invaliditetom je u dobi 20-64 godine 37% osoba s invaliditetom je u dobi 65+ godina.
	Obrazovanje
	58% bez obrazovanja ili završena osnovna škola
	32% srednja stručna sprema
	4% visoka ili viša stručna sprema
	Zaposlenost
	1044 zaposlenih (69% M, 31% Ž)
	Najčešća zvanja: trgovac, konobar, kuhar, ekonomski tehničar
	Stanovanje
	81,7% žive u obitelji
	15,3% žive sami
	0,2% ima udomitelja ili skrbnika

Pružatelji usluga

1. Ustanove socijalne skrbi

Usluge za osobe s invaliditetom u Istarskoj županiji pruža sedam ustanova, od čega pet ima sjedište u Puli (Centar za rehabilitaciju Pula, Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda, Centar za rehabilitaciju - Down syndrom centar, Dnevni centar za radnu terapiju i rehabilitaciju Pula, Dom za psihički bolesne odrasle osobe Vila Marija) te u Brkaču i Nedešćini (Dom za psihički bolesne odrasle osobe Motovun, Dom za psihički bolesne odrasle osobe Nedešćina). Stalni smještaj pružaju četiri ustanove kojima je osnivač RH. Ministarstvo socijalne politike i mladih tijekom 2013. i 2014. godine pružilo je stručnu podršku svojim ustanovama u procesu transformacije i deinstitucionalizacije: Centru za rehabilitaciju Pula i Domu za psihički bolesne odrasle osobe Vila Maria. U Domu za psihički bolesne odrasle osobe Nedešćina smanjen je broj korisnika i u tijeku je adaptacija/rekonstrukcija objekta. Ustanove socijalne skrbi, sukladno svojim planovima transformacije i deinstitucionalizacije, obvezne su smanjiti smještajne kapacitete i svoju djelatnost usmjeriti na pružanje usluga u zajednici (dnevni boravci, pomoć u kući itd.). S druge strane, cijene izvan institucijskih usluga po kojima trenutno ugovara Ministarstvo socijalne politike i mladih nisu dostatne za pokrivanje troškova, pa ustanove bez financijske podrške lokalne zajednice ne mogu razvijati potrebne izvan institucijske usluge. Prednosti izvan institucijskih usluga u odnosu na stalni smještaj višestruke su kako za korisnika, tako i za samu zajednicu, te je nužno aktivnosti usmjeriti u njihov daljnji razvoj i iznalaženje novih izvora financiranja.

2. Neprofitne organizacije

Značajnu ulogu, u razvoju i pružanju izvan institucijskih usluga u Istarskoj županiji imaju neprofitne organizacije koje realizacijom svojih programa i aktivnosti razvijaju usluge i osiguravaju svojim članovima svakodnevnu podršku odnosno uvjete za aktivnije uključivanje u život zajednice. Projekti se financiraju najvećim dijelom iz lokalnih proračuna, proračuna Istarske županije, nadležnog ministarstva i zaklada, a manjim dijelom se uključuje i poslovni sektor. Financiranje iz EU fondova za sada je iskoristilo svega nekoliko udruga. Projekti civilnog društva obuhvaćaju razne edukativne, radno-okupacijske i rekreativne radionice, savjetovanja, pružanje informacija potrebnih za ostvarivanje raznih prava, tečajeve znakovnog jezika, posudionice ortopedskih pomagala, prijevoz te razne oblike pomoći u kući.

Iako je broj pružatelja usluga relativno velik, u Istarskoj županiji još uvijek nemamo dovoljno razvijene usluge koje podržavaju što duži ostanak osoba u njihovoj obitelji i lokalnoj zajednici kao i smještaj u organizirano stanovanje uz podršku. Dogodile su se pozitivne promjene po pitanju širenja izvan institucijskih usluga za osobe s intelektualnim oštećenjem, ali još uvijek npr. nemamo niti jedan dnevni boravak u Istarskoj županiji za osobe s mentalnim oštećenjem. Nadalje, ima mnogo prostora za povezivanje pružatelja usluga radi učinkovitijeg raspolaganja resursima, na čemu će se intenzivnije raditi u 2015. godini.

Pravilnikom o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga koji je stupio na snagu 01. travnja 2014. propisani su minimalni uvjeti koje pružatelji moraju zadovoljiti ukoliko žele biti „licencirani“ pružatelji usluga. Dobivanje „licence“ odnosno rješenja nadležnog tijela o ispunjavanju uvjeta za pružanje socijalne usluge preduvjet je za financiranje iz državnog proračuna. Istarska županija nadležna je za licenciranje pružanja usluga pomoći u kući, pa su tijekom 2014. godine provedeni postupci za Dmove za psihički bolesne odrasle osobe u Puli i Motovunu, Brkaču.

Dostupnost objekata/usluga

Vodič za osobe s invaliditetom kroz Istarsku županiju, u kojem je dat prikaz pristupačnih i nepristupačnih objekata, predstavlja kvalitetan temelj za izradu plana uklanjanja barijera. Radi što kvalitetnijeg pristupa u definiranju prioriteta u otklanjanju barijera

Župan Istarske županije imenovao je Radni tim za otklanjanje arhitektonskih barijera. Osim arhitektonskih barijera, osobe s invaliditetom veoma često nailaze i na barijere u komunikaciji. Usluge tumača znakovnog jezika financiraju se putem Udruge gluhih i nagluhih IŽ (najčešće za odlazak liječniku). Problem prijevoza za osobe s invaliditetom prisutan je u cijeloj Istarskoj županiji, jer je samo u gradu Puli organiziran i prilagođen javni prijevoz (niskopodni autobusi). Autobusi za međugradski prijevoz nisu prilagođeni za prijevoz osoba s invaliditetom. Taxi usluge su u Istarskoj županiji, u odnosu na neka druga područja u RH, vrlo skupe te se malo koriste. Usluge prilagođenog prijevoza osiguravaju se putem programa/projekata ustanova i neprofitnih organizacija, financiranjem iz lokalnih proračuna i proračuna IŽ.

OPĆICILJ RADA DO 2016. GODINE:

Osigurati uvjete za veću društvenu uključenost osoba s invaliditetom u život zajednice, čime očekujemo da ćemo utjecati na smanjivanje njihovog osjećaja usamljenosti.

SMJERNICE DJELOVANJA (SD):

SD 1: Povećati dostupnosti teritorijalnu ujednačenost izvan institucijskih socijalnih usluga za osobe s invaliditetom

SD 2: Utjecati na uvjete u okolišu i zajednici radi osiguravanja mobilnosti i komunikacije osobama s invaliditetom

SD 3: Poticati veću socijalnu uključenost osoba s invaliditetom kroz podršku programima za pripremu i zapošljavanje osoba s invaliditetom

OPERATIVNI CILJEVI (OC) ZA 2015. GODINU:

OC 1.1 Osnaživati i poticati proveditelje projekata/pružatelje usluga na razvoj kvalitete usluge, umrežavanje, zajedničko korištenje resursa i izradu partnerskih projekata

OC 1.2: Povećati broj usluga boravka za osobe s intelektualnim oštećenjem u Pazinu i Buzetu i za osobe s mentalnim oštećenjem u Puli i Brkaču

OC 1.3 Podržati rad postojećih poludnevnih boravaka i klubova za osobe s invaliditetom u Istarskoj županiji

OC 1.4: Pružiti podršku ustanovama socijalne skrbi u provedbi plana deinstitucionalizacije i razvoju usluga u zajednici

OC 1.5: Podržati projekte civilnog društva kojima se, osobama s invaliditetom, osigurava podrška i veće uključivanje u život zajednice

OC 2.1: Otkloniti arhitektonske barijere na najmanje četiri lokaliteta u Istarskoj županiji

OC 2.2: Učiniti pristupačnijom komunikaciju za osobe s oštećenjem sluha

OC 2.3: Pružiti direktnu pomoć i unaprijediti mobilnost osoba s tjelesnim oštećenjima

OC 3.1: Jačati profesionalne kompetencije i poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom

6.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU

<ul style="list-style-type: none"> Operativni cilj 1.1: Osnaživati i poticati provoditelje projekata/pružatelje usluga na razvoj kvalitete usluge, umrežavanje, zajedničko korištenje resursa i izradu partnerskih projekata 			
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Pokazatelj uspješnosti	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Održavanje koordinativnih sastanaka između pružatelja usluga s ciljem njihovog povezivanja u provedbi aktivnosti	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	održana najmanje 2 sastanka s nositeljima projekata, najmanje 2 nositelja projekta provode zajedničke aktivnosti formalizirane ugovorom/sporazumom	-----
Pružanje podrške pružateljima usluga u pripremi za dobivanje licence za pružanje usluga pomoći u kući za osobe s invaliditetom	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	održani sastanci s pružateljima usluga koji su dostavili zahtjev (projekt) IŽ za financiranjem usluga pomoći u kući (Društvo multiple skleroze IŽ, Udruga civilnih invalida – inkluzija Pula); licencirani pružatelji, financijska podrška u pružanju usluga pomoći u kući	30.000,00
Podržavanje pružatelja usluga u izradi projekata i prijavi na EU natječaj	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	Pravovremeno odgovoriti na zahtjeve nositelja projekata za sudjelovanjem Istarske županije u EU projektima, prijavljeni projekti	-----
UKUPNO:			30.000,00

Vrsta socijalne usluge: USLUGA BORAVKA			
<ul style="list-style-type: none"> Operativni cilj 1.2: Povećati broj usluga boravka za osobe s intelektualnim oštećenjem u Pazinu i Buzetu i za osobe s mentalnim oštećenjem u Puli i Brkaču 			
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Pokazatelj uspješnosti	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Pokretanje rada poludnevnog boravka za osobe s mentalnim oštećenjem u Domu za psihički bolesne odrasle osobe Motovun, Brkač	Dom za psihički bolesne odrasle osobe Motovun, Brkač, MSPM	Pokrenut poludnevni boravak za 5-10 osoba	-----
Stvaranje preduvjeta za otvaranje poludnevnog boravka za osobe s mentalnim oštećenjem u Puli	Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Vila Maria“ Pula, Grad Pula	Uređen prostor, pokrenut poludnevni boravak u zajednici (izvan objekta Doma) za 10 osoba	-----
Podrška projektu „Poludnevni boravci za osobe s intelektualnim teškoćama u Buzetu i Pazinu“	Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom <u>Partneri:</u> Grad Pazin, Grad Buzet, CZSS Pazin	Nastavak rada poludnevnog boravka u Buzetu i otvaranje novog poludnevnog boravka u Pazinu. Direktni korisnici su ukupno 20 redovitih i 20 povremenih korisnika – odrasle osobe s intelektualnim teškoćama s područja navedenih gradova i okolnih općina. <u>Kratki opis:</u> Korisnici žive u obiteljskom domu, a usluga im je dostupna svakodnevno u trajanju do 6 sati, razne edukativne radionice (kulinarstvo, vrtlarstvo, glazba, briga o zdravlju), izleti. Projekt je prijavljen u partnerstvu s gradovima koji ga ujedno i financiraju, a financiran je i od MSPM.	50.000,00
UKUPNO:			50.000,00

Vrsta socijalne usluge: USLUGA BORAČKA			
Operativni cilj 1.3:		Podržati rad postojećih poludnevnih boravaka i klubova za osobe s invaliditetom u Istarskoj županiji	
Pokazatelji uspješnosti:			
<ul style="list-style-type: none"> • Provedene su planirane aktivnosti/program rada poludnevnih boravaka i klubova • Broj korisnika se ne smanjuje i redovito dolaze na aktivnosti • Korisnici imaju aktivnu ulogu u planiranju aktivnosti • Provedena je anketa o zadovoljstvu korisnika 			
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Kratki opis	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Financiranje poslovanja Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda, Pula	Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda, Pula, Grad Pula	Centar pruža tjelesno oštećenoj djeci, mladeži i odraslim osobama i mentalno oštećenoj djeci, usluge prehrane, njege i brige o zdravlju, osposobljavanje za samozbrinjavanje, medicinske i psihosocijalne rehabilitacije: <ul style="list-style-type: none"> • Re/habilitacija korisnika od dojenačke do odrasle dobi, rana intervencija • Odgoj i obrazovanje djece predškolske dobi • Odgoj i obrazovanje djece školske dobi: <ul style="list-style-type: none"> - programi produženog stručnog postupka - odgoj i obrazovanje djece s utjecajnim teškoćama u razvoju - mobilni tim – program potpore integraciji djece s motoričkim poremećajima u redovne predškolske i školske ustanove • Program za mladež i odrasle osobe – psihosocijalna rehabilitacija U 2013./2014. godini bilo je ukupno 311 korisnika.	1.000.000,00
Podrška projektu „Kreativnost i učenje“	Dnevni centar za radnu terapiju i rehabilitaciju Pula	Radno-okupacijske, edukativne i kreativne radionice te sudjelovanje na susretima za korisnike Dnevnog centra - 40 odraslih osoba s intelektualnim i tjelesnim oštećenjima.	20.000,00
Podrška projektu „Klubovi za osobe s intelektualnim teškoćama – izvaninstitucionalni oblik skrbi u IŽ“	Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom IŽ	Oснаživanje korisnika za aktivan i sadržajan život u zajednici, informiranje roditelja, senzibilizacija javnosti. Direktni korisnici: 124 osobe s intelektualnim oštećenjem s područja IŽ od kojih 75 redovito sudjeluju na svim aktivnostima. Klubovi su organizirani u Umagu, Rovinju (Bale, Žminj), Motovunu (Oprtalj, Karojba), Marčani i Taru 3 sata tjedno, a u Puli (Vodnjan, Ližnjan) 4 sata tjedno. Povremene aktivnosti održavati će se u Labinu i Poreču.	40.000,00
Podrška projektu „Naša dnevna zajednica“	Centar za inkluziju i podršku u zajednici	Projekt je usmjeren povećanju kvalitete života i prevenciji institucionalizacije kroz rad s korisnicima u poludnevnim boravcima: Pula, Poreč, Labin, Buje (4-6 sati dnevno) i edukacijama za suradnike i volontere (4 edukacijska seminara). Direktni korisnici: 60 odraslih osoba s intelektualnim oštećenjem i drugim psiho-fizičkim smetnjama.	40.000,00
Podrška projektu „Moj Pula grad, Zagreb velegrad!“	Centar za rehabilitaciju Down syndrom centar Pula	Unaprjeđenje kvalitete života osobama s Dsy i njihovim obiteljima, razvijanje osobnih i socijalnih kompetencija i priprema za organizirano stanovanje u različitim zajednicama. Direktni korisnici su 20 osoba s Dsy iz Istarske, Brodsko-posavske, Karlovačke županije i grada Zagreba.	21.250,00

Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije – Operativni plan aktivnosti za 2015. godinu

Podrška projektu „Klub laringektomiranih“	Liga protiv raka Pula	Radom Kluba 1 x tjedno oboljelima se pruža stručna pomoć kroz individualne razgovore, savjetovanja, pomoć u rehabilitaciji. Direktni korisnici: 30 onkoloških bolesnika, 200 korisnika iz opće populacije, učenici osnovnih i srednjih škola. Klub provodi i preventivna predavanja za opću populaciju.	10.000,00
UKUPNO:			1.131.250,00

Vrste socijalnih usluga: PRIPREMA KORISNIKA ZA ŽIVOT U ZAJEDNICI, POMOĆ I NJEGA U KUĆI, STRUČNA POMOĆ U OBITELJI, ORGANIZIRANO STANOVANJE UZ PODRŠKU

Operativni cilj 1.4: Pružiti podršku ustanovama socijalne skrbi u provedbi plana deinstitucionalizacije i razvoju usluga u zajednici

Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Kratki opis	Pokazatelj uspješnosti	Sredstva iz proračuna IŽ (u kn)
Podrška ustanovama u provedbi Plana transformacije i deinstitucionalizacije	Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Vila Maria“ Pula, Centar za rehabilitaciju Gregovica, Pula	UO za zdravstvo i socijalnu skrb uz predstavnike Grada Pule, CZSS, Centra za inkluziju i podršku u zajednici sudjeluje u radu Tima čija je zadaća davanje stručne podrške ustanovi u procesu transformacije	Provedene aktivnosti iz Plana transformacije	-----
Razvijanje usluga stručne pomoći (patronaže) i pomoći i njege u kući za osobe s mentalnim oštećenjem na području grada Pule i okolice	Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Vila Maria“ Pula	Razvijanjem usluga u kući prevenira se institucionalizacija. Za pružanje usluga u kući u 2014. godini sufinancirana je nabava vozila.	uspostavljena usluga za najmanje 10 osoba	-----
Razvijanje usluge organiziranog stanovanja uz podršku za osobe s mentalnim oštećenjem u gradu Puli	Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Vila Maria“ Pula	Prvi smještaj u organizirano stanovanje uz podršku za 4 korisnika realiziran u Puli u studenom 2013. Rezultati su veoma pozitivni. Korisnici žive samostalno uz minimalno podršku. Nadležno ministarstvo nije osiguralo adekvatnu podršku za daljnji razvoj usluge u 2014. godini, pa se veći razvoj usluge planira za 2015.	Realizirano samostalno stanovanje uz podršku za 8-10 osoba	-----
Podrška projektu „Školarci slikom do Vila Marie“;	Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Vila Maria“ Pula	Zajedničke likovne i keramičarske radionice učenika osnovnih i srednjih škola Pule, predstavnika HDLU Istre i korisnika ustanove s ciljem jačanja socijalne interakcije i suradnje s lokalnom zajednicom. Planiraju se dva susreta (15.5. i 10.10.) te pet kreativnih radionica. Korisnici: 50-50 učenika i prof.; 40 korisnika/radnika Doma; 2-3 predstavnika HDLU	Realizirane aktivnosti, provedena anketa o zadovoljstvu korisnika	12.000,00
Podrška projektu „Djeca osmjehom do srca Vile Marie“	Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Vila Maria“ Pula	Zajedničke likovne radionice djece i korisnika ustanove s ciljem destigmatizacije osoba s mentalnim oštećenjem kroz kontakt s najmlađima i njihovim roditeljima. Korisnici: 30 djece, 20-30 korisnika Doma	Realizirane aktivnosti, provedena anketa o zadovoljstvu korisnika	3.000,00
Osnaživanje korisnika na stalnom smještaju za organizirano stanovanje	Dom za psihički bolesne odrasle osobe Motovun	Tijekom 2014. godine uređena je jedna stambena jedinica u kojoj će se korisnici pripremati/osnaživati za samostalan život u zajednici.	6 korisnika osnaženo za samostalan život	-----

Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije – Operativni plan aktivnosti za 2015. godinu

Razvoj usluge dostave obroka za područje Pazinštine za najmanje 20 korisnika	Dom za psihički bolesne odrasle osobe Motovun, JLS	Ustanova je u 2014. dobila Rješenje o udovoljavanju uvjeta za pružanje usluga i sklopilo ugovor s MSPM; usluge će pružati po izdanim rješenjima CZSS i direktnim ugovaranjem, za pružanje usluge dostave obroka kao i druge oblike pomoći u kući potrebno je nabaviti vozilo	Usluga se pruža za 20 korisnika, nabavljeno vozilo	40.000,00
UKUPNO:				55.000,00

Vrste socijalnih usluga: USLUGE PODRŠKE U ZAJEDNICI (STRUČNA PODRŠKA, SAVJETOVANJA, USMJERAVANJA I POMOĆI ZA PREVLAĐAVANJE POTEŠKOĆA, STVARANJE UVJETA ZA OČUVANJE I RAZVOJ OSOBNIH MOGUĆNOSTI)			
Operativni cilj 1.5: Podržati projekte civilnog društva kojima se, osobama s invaliditetom, osigurava podrška i veće uključivanje u život zajednice			
Pokazatelji uspješnosti:			
<ul style="list-style-type: none"> • Provedene su planirane aktivnosti projekata civilnog društva • Broj korisnika se ne smanjuje i redovito dolaze na aktivnosti • Korisnici imaju aktivnu ulogu u planiranju aktivnosti • Provedena je anketa o zadovoljstvu korisnika 			
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Kratki opis	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Podrška projektu „Integracija distrofičara Istre 2015.“	Društvo distrofičara Istre	Razne kreativno-edukacijske radionice, rekreacija u prirodi, pomoć u kući, posudionica ortopedskih pomagala, prijevoz, rješavanje individualnih problema, senzibilizacija javnosti, rad na uklanjanju barijera; 137 direktnih korisnika s područja IŽ	45.000,00
Podrška projektu „Zaštita i unaprjeđenje kvalitete života slijepih osoba u IŽ“	Udruga slijepih IŽ - Pula	Projekt je usmjeren poboljšanju kvalitete življenja slijepih osoba kroz edukaciju, rehabilitaciju, senzibilizaciju javnosti o radu i mogućnostima slijepih osoba, mobilnost, bolju informiranost i uključenost slijepih u svakodnevni život. Program se provodi za 310 članova Udruge.	40.000,00
Podrška projektu „Savjetovanjem i edukacijom do kvalitetnijeg života osoba s invaliditetom“	Savez udruga osoba s invaliditetom IŽ	Koordinacija djelovanja i aktivnosti Saveza i članica, praćenje zakonske regulative, individualna savjetovanja, kreativne, edukativne radionice i predavanja, senzibilizacija javnosti. Direktni korisnici: 140	8.500,00
Podrška projektu „Zdravlje za sve za 21.stoljeće“	Udruga invalida rada Istre	Osposobljavanje osoba sa invaliditetom za ponovnu integraciju na tržište rada; provedba radionica za osnaživanje korisnika za socijalno poduzetništvo; organiziranje edukativnih skupova s poslodavcima, razne sportsko rekreativne i rehabilitacijske aktivnosti. Korisnici: 50 osnaživanje za tržište rada, 300 ostale aktivnosti.	12.750,00
Podrška projektu „Zdravim duhom i tijelom kroz 2015. godinu“	Boćarski klub osoba s invaliditetom Istarske županije „Istrijana“	Unaprjeđenje zdravlja, rehabilitacija i sportska rekreacija kroz boćanje za 24 osobe. Tjedni treninzi se održavaju u Puli, Žminju i Sv. Petru u Šumi.	8.500,00
Podrška projektu „I mi smo ovdje“	Društvo tjelesnih invalida Pazin	Osiguravanje podrške osobama s tjelesnim invaliditetom na području središnje Istre kroz pružanje izvan institucijskih socijalnih usluga (prijevoz, kreativne radionice, druženja, posjet članovima ..); senzibiliziranje javnosti i	15.000,00

Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije – Operativni plan aktivnosti za 2015. godinu

		osvještavanje o potrebama i mogućnostima OSI. Direktni korisnici: 123	
Podrška projektu „Plivanje za djecu i osobe s posebnim potrebama“	Udruga cerebralne paralize IŽ	Projekt obuhvaća dvije aktivnosti: 1. terapijsko plivanje za 20 djece s tjelesnim oštećenjem po Halliwick konceptu u bazenu (2 x tjedno), ljeti u moru. 2. Ljetni kamp „Sunce i avantura“ u Medulinu u kojem sudjeluje 10 djece sa CP i 10 volontera iste dobi u trajanju od 5 dana. Cilj – socijalizacija djece adolescentne dobi sa svojim vršnjacima i razvoj volonterizma.	15.000,00
Podrška projektu 13. sportsko-rekreativni i kulturni susret osoba s intelektualnim teškoćama „Susret prijateljstva“	Udruga roditelja osoba s kombiniranim smetnjama u psihofizičkom razvoju IŽ – Pula	Druženje i uspostavljanje interakcije osoba s intelektualnim teškoćama i djece predškolske i školske dobi na organiziranom „Susretu prijateljstva“. Susret se sastoji od glazbeno-scenskog i sportsko rekreativnog programa. Učesnici: 30 odraslih osoba s intelektualnim i tjelesnim teškoćama, djeca predškolske i školske dobi, korisnici ustanova iz IŽ i RH.	10.000,00
Podrška projektu „Plivanje kao terapija i metoda integracije za osobe s invaliditetom“	Ustanova za zdravstvenu njegu u kući „Zlatne ruke“ Vesna Plavšić	Hidro terapija kao oblik rehabilitacije, ali i socijalizacije osoba s invaliditetom provodit će se 2 x tjedno u ljetnim mjesecima na kupalištima Valkane ili Mornar. Korisnici: djeca i mladi s invaliditetom u dobi od 4 do 33 godine.	8.000,00
Unaprjeđenje postojećih i razvoj novih usluga podrške u zajednici za osobe s invaliditetom u skladu s identificiranim potrebama	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Tim za zdravlje, Savjet za socijalnu skrb, radne skupine	Navedeni nositelji nastaviti će rad na prepoznavanju potreba u području unaprjeđenja kvalitete života osoba s invaliditetom te kreiranju/razvoju novih usluga.	141.500,00
UKUPNO:			304.250,00

Operativni cilj 2.1: Otkloniti arhitektonske barijere na najmanje četiri lokaliteta u Istarskoj županiji			
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Pokazatelj uspješnosti	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Otklanjanje barijera i prilagodba nedostupnih objekata osobama s invaliditetom na području Istarske županije	Upravni odjel za održivi razvoj IŽ, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Povjerenstvo IŽ <u>Napomena:</u> za otklanjanje barijera u Upravnom odjelu za održivi razvoj planirano je 90.000,00 kn	Prilagođen pristup osobama s invaliditetom na najmanje četiri prioriteta lokaliteta	70.000,00
UKUPNO:			70.000,00

Vrste socijalnih usluga: USLUGE PODRŠKE U ZAJEDNICI (STRUČNA PODRŠKA, SAVJETOVANJA, USMJERAVANJA I POMOĆI ZA PREVLADAVANJE POTEŠKOĆA, STVARANJE UVJETA ZA OČUVANJE I RAZVOJ OSOBNIH MOGUĆNOSTI)				
Operativni cilj 2.2: Učiniti pristupačnijom komunikaciju za osobe s oštećenjem sluha				
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Kratki opis	Pokazatelj uspješnosti	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Podrška projektu „Osnaživanje gluhih i nagluhih osoba za život u zajednici“	Udruga gluhih i nagluhih Istarske županije	Usluge tumača gluhim osobama (individualno i na edukativnim radionicama); pomoć starijim i nemoćnim članovima u svakodnevnom životu	Provedena anketa o zadovoljstvu korisnika	11.000,00
UKUPNO:				11.000,00

Vrste socijalnih usluga: USLUGE PODRŠKE U ZAJEDNICI (STRUČNA PODRŠKA, SAVJETOVANJA, USMJERAVANJA I POMOĆI ZA PREVLADAVANJE POTEŠKOĆA, STVARANJE UVJETA ZA OČUVANJE I RAZVOJ OSOBNIH MOGUĆNOSTI)				
Operativni cilj 2.3: Pružiti direktnu pomoć i unaprijediti mobilnost osoba s tjelesnim oštećenjima				
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Kratki opis	Pokazatelj uspješnosti	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Podrška projektu „I mi možemo van“	Udruga osoba s invaliditetom Labin	Povećati mobilnost i samostalnost osoba s invaliditetom nabavom gusjeničara za područje Labinštine. Broj korisnika u potrebi: 100	Nabavljen gusjeničar	8.500,00
Podrška projektu „Osnaživanje osoba s invaliditetom za život u zajednici – prijevoz osoba bitno smanjene pokretljivosti“	Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom	Usluga prijevoza za 60 osoba s tjelesnim oštećenjem. Korisnici su definirani Pravilnikom o prijevozu vozilima Društva po kriterijima: pokretljivost, rehabilitiranost, posjedovanje vozila od strane uže obitelji, mogućnost korištenja javnog prijevoza, materijalna situacija.	Osigurane usluge prijevoza za 60 korisnika; provedena anketa o zadovoljstvu korisnika	30.000,00
UKUPNO:				38.500,00

Vrste socijalnih usluga: USLUGE POTPORE U OBAVLJANJU POSLOVA, PRIPREMI I ZAPOŠLJAVANJU				
Operativni cilj 3.1: Jačati profesionalne kompetencije i poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom				
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Kratki opis	Pokazatelj uspješnosti	Sredstva iz proračuna IŽ (u kn)
Podrška projektu „Vrt znanja“	Škola za odgoj i obrazovanje Pula	Podizanje profesionalnih kompetencija učenika Škole, stjecanje znanja i vještina iz tehnologije zanimanja, plasiranje proizvoda na tržište i razvijanje modela socijalnog poduzetništva. Direktni korisnici: 55 učenika Škole u dobi od 15 do 21 godine.	100% uključenih učenika osposobit će se za izvršavanje poslova za koje se školuju (povrtlarstvo, voćarstvo, cvjećarstvo); 50% proizvoda plasirat će se na tržište; 65% učenika osposobljeno za tržište rada	40.000,00

Učenicima s teškoćama osigurati pomoćnike u nastavi u osnovnim i srednjim školama kojima je osnivač IŽ	Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu	Napomena: 705.406,00 kn planirano u razdjelu Upravnog odjela za obrazovanje, sport i tehničku kulturu iz nenamjenskih sredstava IŽ; u šk.god. 2014/2015 pomoćnici u nastavi financirat će se i iz EU projekta „Školovanje bez diskriminacija – ulog u tolerantno društvo“	Zadovoljene sve iskazane potrebe za pomoćnicima u nastavi u osnovnim i srednjim školama kojima je osnivač Istarska županija	-----
Podrška projektu „IN.PROMO – radno uključivanje osoba s invaliditetom“	Centar za inkluziju i podršku u zajednici	Podrška radnoj jedinici za zapošljavanje osoba s invaliditetom u Labinu; promocija poslovnih aktivnosti na drugim područjima s ciljem razvijanja nove radno-zaštitne jedinice; uključivanje osoba s IT u organizirano volontiranje u organiz. koje ne skrbe za OSI	Radna jedinica zapošljava najmanje 8 osoba s invaliditetom; održana promocija poslovnih aktivnosti u javnosti; 4 osoba s intelektualnim teškoćama uključeno u volontiranje	20.000,00
Sufinanciranje poslovanja Zaštitne radionice Tekop Nova Pula	Upravni odjel za gospodarstvo Istarske županije	Napomena: 550.000,00 kn planirano u razdjelu Upravnog odjela za gospodarstvo IŽ	Realiziran planirani program rada, promocija poslovnih aktivnosti u javnosti	-----
Informirati poslodavce o raspoloživim poticajnim mjerama za zapošljavanje osoba s invaliditetom	Zavod za zapošljavanje, Podružnica Pula		Održan okrugli stol o poticajnim mjerama zapošljavanja	-----
UKUPNO:				60.000,00

OKRUŽENJE i TRENDOVI: reforma sustava socijalne skrbi na nacionalnoj razini financijski dodatno opterećuje lokalne proračune, a s druge strane izmjene Zakona o porezu na dohodak u 2015. godini znatno će smanjiti prihode JLS i županije; obveza licenciranja pružatelja usluga, nedovoljno razvijene usluge podrške u zajednici ograničavaju deinstitucionalizaciju; mali broj pružatelja usluga ima kapacitete za prijavu projekata na EU; uvjeti u okolišu otežavaju mobilnost i komunikaciju osobama s invaliditetom; poslodavci ne pokazuju interes za korištenje poticajnih mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

PRIORITETNO PODRUČJE: razvijati izvan institucijske usluge za osobe s invaliditetom na lokacijama gdje ih nema ili su nedovoljne, odnosno podržavati i/ili proširiti postojeće modele dobre prakse, pružiti podršku ustanovama u procesu deinstitucionalizacije i orijentaciji na pružanje usluga u zajednici; podržavati civilno društvo u pružanju raznih oblika podrške osobama s invaliditetom te ih poticati na suradnju i umrežavanje; intervenirati na uvjete u okolišu radi osiguravanja mobilnosti i komunikacije osobama s invaliditetom; poticati obrazovanje i zapošljavanje osoba s invaliditetom; javnim nastupima raditi na podizanju stupnja društvene svijesti o osobama s invaliditetom.

Naglašene aktivnosti / očekivane promjene 1

Poticati provoditelje projekata/pružatelje usluge na **umrežavanje i izradu partnerskih projekata**

Naglašene aktivnosti / očekivane promjene 2

Licenciranje pružatelja usluga i **razvoj izvan institucijskih usluga**

Naglašene aktivnosti / očekivane promjene 3

Unaprijeđena **kommunikacija, mobilnost i pristupačnost** građevinama

Naglašene aktivnosti / očekivane promjene 4

Poticati programe obrazovanja i zapošljavanja osoba s invaliditetom

Tablica br. 6: Ukupno planirana financijska sredstva za prioritetno područje „Zaštita i unaprjeđenje kvalitete života osoba s invaliditetom“ u Proračunu Istarske županije za 2015.

Izvori financiranja	Pozicija	Iznos u kn
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	596,597	1.750.000,00
IŽ - Upravni odjel za održivi razvoj	122	90.000,00
IŽ - Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu (705.406,00 kn IŽ + 339.813,00 kn EU)	1294,1343- 1347	1.045.219,00
IŽ - Upravni odjel za gospodarstvo	2903	550.000,00
UKUPNO:		3.435.219,00

Za koordinaciju Plana aktivnosti 2015. godine u prioritetu „Zaštita i unaprjeđenje života osoba s invaliditetom“, ispred Županijskog tima za zdravlje zadužene su: Davorka Maras Tkačuk i Sonja Grozić-Živolić (iz Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije).

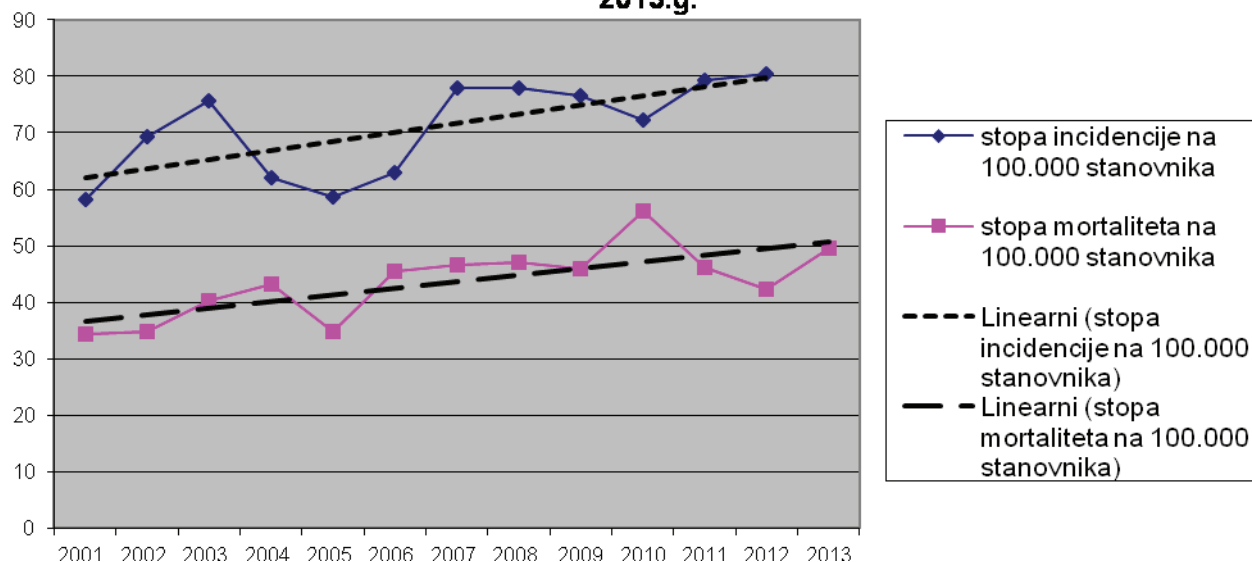
7. RAK DEBELOG I ZAVRŠNOG CRIJEVA – KOLOREKTALNI KARCINOM (KRK)

7.1. UVOD

U ukupnom stanovništvu Istarske županije vodeće je sijelo raka s visokim mortalitetom iako je njegov nastanak moguće spriječiti kroz duže vremensko razdoblje (10-15 g.) i to programom probira kojim otkrivamo i odstranjujemo polipe (predzloćudne promjene iz kojih većinom nastaje rak). Probirom je također moguće rano otkriti rak te ga time uspješnije liječiti uz bolju kvalitetu života i veće preživljavanje.

Stope incidencije i mortaliteta rastu u većini razvijenih zemalja. No u nekim zemljama (SAD, Kanada) stope mortaliteta padaju uslijed promjene u prehrani i stilu življenja, široke primjene mjera za rano otkrivanje uz odstranjenje premalignih lezija, te poboljšanja načina liječenja i rehabilitacije. Primjena testa na nevidljivu krv u stolici u ranom otkrivanju KRK-a dovodi do pada stope umiranja od 18% do 33% (posebna kontrolirana istraživanja u SAD, Velikoj Britaniji, Danskoj i Švedskoj).

Stope incidencije i mortaliteta od KRK-a u Istarskoj županiji 2001.- 2013.g.



Nacionalni i europski kontekst

Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva usvojen je na sjednici Vlade RH, 4. listopada 2007. Probir je i u skladu sa Europskim smjernicama za osiguranje kvalitete probira i dijagnoze raka debelog crijeva. Provedba probira za rano otkrivanje raka debelog crijeva u Istarskoj županiji započela je početkom 2008. godine.

Problem: Iako dobiju osobni poziv za sudjelovanje, 81% pozvanih osoba u dobi 50-74 g. u Istarskoj županiji ne odazove se na preventivni pregled za rano otkrivanje KRK-a, što ima za posljedicu kasno otkrivanje raka te manji uspjeh u liječenju, lošiju kvalitetu života i veću smrtnost od KRK-a

Prema anketi koju su provele patronažne sestre Istarskih domova zdravlja 2012. g. nivo informiranosti o programu i raku debelog crijeva je sljedeći: 81% zna malo ili ništa, a svega 19% ima dosta informacija.

Cilj 2013.-2016.: povećati odaziv pozvanih osoba u dobi 50-74 g. u Istarskoj županiji na preventivni pregled za rano otkrivanje KRK-a s 19% na 35% do 2016.g.

Smjernice djelovanja:

1. edukacija i osvješćivanje populacije o ranom otkrivanju KRK-a uz naglašavanje individualne odgovornosti za zdravlje (odaziv na preventivni program)
2. jačanje uloge liječnika obiteljske medicine i patronaže u poticanju osoba na odaziv
3. stvaranje preduvjeta u Općoj bolnici Pula (prostor, kadrovi, oprema) za prihvata većeg broja osoba na kolonoskopiju (sukladno povećanju odaziva)
4. podrška oboljelima

7.2. PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU

SMJERNICA 1. edukacija i osvješćivanje populacije o ranom otkrivanju KRK-a uz naglašavanje individualne odgovornosti za zdravlje (odaziv na preventivni program)

Pokazatelji uspješnosti:

- Provedene planirane aktivnosti: obilježavanja i promocije programa ranog otkrivanja, predavanja, izrađena brošura
- Raste broj osoba koje su se uključile u program ranog otkrivanja

Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Kratki opis aktivnosti	Sredstva iz Proračuna IŽ (u kn)
Promocija programa ranog otkrivanja i obilježavanje značajnih datuma (Dana u plavom i ožujka - Europskog mjeseca svjesnosti o kolorektalnom raku, Dana plavih irisa te Dana osoba sa stomom)	ZZJZIŽ u suradnji s Ligom protiv raka Pula i gradovima	Promocija programa ranog otkrivanja s velikim modelom debelog crijeva uz stručno vođenje – promocija na otvorenom ili u velikim zatvorenim prostorima u zajednici, samostalno ili uz druga posjećena događanja, uključuje i podjelu edukativnih materijala, plavih vrpce te materijala za testiranje zainteresiranim osobama ciljane skupine	-----
Podrška projektu „Koordinacija i evaluacija nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva u Istarskoj županiji“ (za osobe u dobi od 50 do 74 g.)	ZZJZIŽ	Slanje na kućnu adresu pisma poziva na testiranje i edukativnog letka, onima koji odgovore da se žele testirati slanje materijala za besplatno uzimanje i slanje uzoraka, za dodatne informacije dostupan besplatni telefon 0800 202 000, testiranje stolice na nevidljivo (okultno) krvarenje, telefonski poziv osobama s pozitivnim nalazom (nađena nevidljiva krv u stolici) na kolonoskopiju u točno određenom terminu (u dogovoru s gastroenterolozima - endoskopičarima u OB Pula), objašnjavanje pripreme za kolonoskopiju i slanje pisanog poziva s potrebnim kupovnicama, po obavljenoj kolonoskopiji evidencija rezultata kolonoskopije, analiza i evaluacija provedbe	40.000,00
Edukacija javnosti o raku debelog crijeva i programu njegovog sprječavanja i ranog otkrivanja	Društvo Crvenog križa Istarske županije i gradska društva	Predavanja-prezentacije po gradovima i općinama (predavači volonteri CK – zdravstveni radnici, prethodno posebno educirani od strane liječnika iz ZZJZIŽ)	(iz sredstava DCK IŽ)

Izrada edukativnog materijala (brošure) o prevenciji i liječenju raka debelog crijeva	Liga protiv raka Pula u suradnji s OB Pula i ZZJŽ	Izrada brošure s praktičnim i kontakt informacijama u Istarskoj županiji	(projekt Lige financiran od strane MZ)
---	---	--	--

SMJERNICA 2: jačanje uloge LOM-a i patronaže u poticanju osoba na odaziv

Pokazatelji uspješnosti:

- Provedene planirane aktivnosti: predavanja i podjela materijala za testiranje

Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Kratki opis aktivnosti	Sredstva iz Proračuna IŽ (u kn)
Informatičko povezivanje u programu ranog otkrivanja	MZ, HZZO	Svi uključeni (ZZJŽ, OB Pula, LOM-ovi i patronaža) u program ranog otkrivanja informatički povezani i razmjenjuju informacije o pacijentima kroz CEZIH	(HZZO)
Doedukacija zdravstvenih radnika o programima ranog otkrivanja	ZZJŽ	Stručni sastanci (predavanja) uz aktivan dijalog između predavača-epidemiologa i obiteljskih liječnika te patronaže po ispostavama IDZ	-----
Podjela materijala za testiranje zdravstvenim radnicima	ZZJŽ	Podjela materijala LOM-ovima i patronaži kako bi ih koristili u motiviranju pacijenata na testiranje	-----

SMJERNICA 4: podrška oboljelima i njihovim obiteljima

Pokazatelji uspješnosti:

- Provedene planirane aktivnosti: posjete novooperiranim u bolnici, kućne posjete, individualni razgovori i savjetovanja, redoviti sastanci Kluba
- Korisnici imaju aktivnu ulogu u planiranju aktivnosti i njihov broj raste,
- Provedena je anketa o zadovoljstvu korisnika

Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Kratki opis aktivnosti	Sredstva iz Proračuna IŽ u kn
Podrška projektu „Stoma klub Pula“	Liga protiv raka Pula	Okupljanje osoba oboljelih od raka debelog crijeva kojima je ugrađena stoma iz cijele Istarske županije – redoviti sastanci jednom mjesečno, pružanje psihološke emocionalne i praktične podrške i pomoći, pomaganje članovima obitelji oboljelih kroz edukaciju i savjetovanje, telefonski kontakti i savjetovanje jednom tjedno, posjećivanje novooperiranih bolesnika u bolnici, podjela informativnih letaka i brošurica, poticanje društvenih aktivnosti i pružanje pomoći pri ponovnom uključivanju u normalan život i zajednicu, upućivanje članova na pogodnosti koje mogu ostvariti iz područja invalidskih prava, obavještanje o novostima na tom području, kućne posjete nakon otpusta iz bolnice, pomoć u pomagalima, praktične demonstracije pomagala, informacije	10.000,00 kn

		o prehrani; putem medija informiranje javnosti o važnosti preventivnih pregleda za rano otkrivanje raka debelog crijeva i o djelatnosti Kluba, predavanja za opću populaciju u cilju poticanja na bolji odaziv na preventivni pregled stolice	
--	--	---	--

OKRUŽENJE I TRENDOVI: mortalitet i morbiditet od KRK-a u porastu (ali padaju u nekim zemljama u kojima je došlo do promjene u prehrani i stilu življenja, široke primjene mjera za rano otkrivanje uz odstranjenje premalignih lezija, te poboljšanja načina liječenja i rehabilitacije), postojanje Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva i europskih smjernica za osiguranje kvalitete probira i dijagnoze raka debelog crijeva;

PRIORITETNO PODRUČJE: Daljnje podržavanje rada svih subjekata iz Istarske županije uključenih u program ranog otkrivanja raka debelog crijeva, njegovu dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju oboljelih osoba. Povezivanje svih dionika u radu na prevenciji i ranom otkrivanju KRK-a (ustanova, civilnog sektora, Županije i JLS).

Naglašene aktivnosti / očekivane promjene 1

Osvještavanje javnosti o problemu KRK-a, promocija programa ranog otkrivanja (predavanja, gostovanje velikog modela debelog crijeva) u više gradova IŽ

Naglašene aktivnosti / očekivane promjene 2

Doedukacija obiteljskih liječnika i patronažnih sestara, njihovo kontinuirano informiranje o tijeku programa ranog otkrivanja – cilj: poticanje pacijenata na odaziv

Tablica br. 7: Ukupno planirana financijska sredstva za prioritetno područje „Rak debelog i završnog crijeva“ u Proračunu Istarske županije za 2015.g.

Izvori financiranja	Pozicija	Iznos u kn
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	600,743-746	50.000,00
UKUPNO:		50.000,00

Za koordinaciju Plana aktivnosti 2015. godine u prioritetu „Unaprjeđenje kvalitete i teritorijalne dostupnosti usluga rane intervencije kod djece s neurorizicima i razvojnim teškoćama u Istarskoj županiji“, ispred Županijskog tima za zdravlje zadužene su: Danijela Lazarić-Zec (iz Službe za javno zdravstvo Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije) i Romanita Rojnić.

8. PREVENCIJA KARDIOVASKULARNIH BOLESTI

8.1. UVOD

Stanovništvo Istarske županije je pod visokim rizikom obolijevanja i umiranja od kardiovaskularnih bolesti (KVB). One zauzimaju vodeće mjesto kao uzrok smrti, hospitalizacija i utrošenih lijekova te rezultiraju velikim troškovima liječenja i rehabilitacije, dovode do invaliditeta, smanjenja kvalitete života oboljelih, smanjenja produktivnosti, ogromnog broja izgubljenih radnih dana zbog bolovanja te preranih smrti s posljedicama za društvo i obitelj. Zbog svega toga je još 2003. godine prevencija KVB proglašena i do današnjeg dana ostala županijskim prioritetom.

Kardiovaskularne bolesti se najčešće javljaju kao posljedica ateroskleroze - procesa stvaranja masnih naslaga u krvnim žilama koji nastaje pod utjecajem rizičnih čimbenika. Najznačajniji čimbenici su pušenje, visoki krvni tlak, povišeni kolesterol u krvi, pretilost, šećerna bolest, tjelesna neaktivnost, nepravilna prehrana, upotreba alkohola, stres i depresija. Nastanak KVB se može spriječiti u velikom postotku slučajeva, a razvijena ateroskleroza je potencijalno reverzibilna promjenom životnih navika. Postoje čvrsti znanstveni dokazi o učinkovitosti prevencije kod tih bolesti i o mogućnosti reduciranja prijevremenih smrti i dizabiliteta od KVB.

Tijekom 2015. godine nastaviti će se dosadašnji rad na prevenciji KVB u Istarskoj županiji, uz poseban naglasak na slijedećim aktivnostima:

- 1) Omogućavanje daljnjeg razvoja Centra za prevenciju KVB u pravcima koji izlaze iz okvira projekta LOVE YOUR HEART shodno aktualnim okolnostima (poticanje rada liječnika obiteljske medicine u skriningu građana i preventivnim aktivnostima, podržavanje rada patronažne službe, fizioterapeuta i ostalih pružatelja preventivnih medicinskih i edukativnih usluga)
- 2) Upoznavanje HZZO-a i Ministarstva zdravlja s Centrom za prevenciju KVB u svrhu kasnijeg omogućavanja održivosti rada – (financiranja 1 Tima za rad u Centru i nakon prestanka projekta)
- 3) Sustavno provođenje primarne prevencije KVB i poticanje usvajanja zdravih životnih navika djece predškolske i školske dobi
- 4) Promoviranje zdravih stilova života putem javnozdravstvenih akcija

U nastavku donosimo kratki opis:

- 1) Projekta LOVE YOUR HEART
- 2) Aktivnosti Upravnog odjela za zdravstvo socijalnu skrb Istarske županije i Tima za zdravlje IŽ u prioritetu prevencije kardiovaskularnih bolesti (razvojne aktivnosti, koordinacija, umrežavanje, medijska promocija, osiguravanje financijske podrške).
- 3) Lokalnih projekata prijavljenih na natječaj za zadovoljavanje javnih potreba u području zdravstva odabranih za sufinanciranje.
- 4) Planiranih aktivnosti Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije u smislu primarne prevencije KVB

8.2. PROJEKT *LOVE YOUR HEART*



Projekt *Jadranska mreža prevencije kardiovaskularnih bolesti LOVE YOUR HEART* je financiran u sklopu drugog poziva za projekte Programa prekogranične suradnje IPA Adriatic EU. Putem partnera i suradnika uključuje različita područja Jadranske regije u Hrvatskoj, Italiji, Albaniji i Sloveniji. Projekt traje 3 godine (1.10.2012. – 30.09.2015.), a ukupni proračun iznosi 1.360.470,00 €. Od tog iznosa, 738.300,00 € je određeno za aktivnosti u Istarskoj županiji.

Vodeći partner u projektu je Istarska županija (Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb), a ostali partneri su Istarski domovi zdravlja (IDZ), Opća bolnica (OB) Pula, 3 talijanska partnera (Scuola Centrale Formazione – Mestre; Azienda ULSS n.14 – Chioggia i Casa di cura Madonna della salute – Porto Viro) i jedan albanski partner (ADRA Albania). Posebnu dimenziju projektu daju i brojni suradnici, među kojima izdvajamo hrvatske suradnike - Školu narodnog zdravlja Andrija Štampar, Zavod za javno zdravstvo Istarske županije, Zadarsku županiju, te Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije.

Glavni ciljevi projekta su slijedeći:

- 1) Do proljeća 2014. godine stvoriti preduvjete za učinkovitu prevenciju KVB putem razmjene iskustava i znanja među partnerima: na osnovi ispitanih resursa i potreba razviti model prevencije KVB koji naglašava umrežavanje, informatizaciju, edukaciju struke i građana. Osigurati resurse i infrastrukturu za rad.
- 2) Do kraja projekta (rujan 2015.) razviti stručan i održiv program prevencije KVB pomoću postojećih i novih međunarodnih i međuregionalnih „mreža“, te integrativne suradnje između upravnih tijela, zdravstvenih ustanova i civilnog sektora koji se bave prevencijom KVB. Umrežavanje će biti koordinirano iz centra i imati će definirane protokole međusobne suradnje.
- 3) Eksperimentalna implementacija i evaluacija projekta će se vršiti u 2014. i 2015. godini s ciljem:
 - a) testiranja razvijenih edukativnih materijala (za zdravstveni i druge sektore) i sustava certificiranja stručnosti zdravstvenih djelatnika
 - b) testiranja edukativnih materijala za građane i ispitivanja promjena u njihovim zdravstvenim navikama
 - c) evaluacije eksperimentalne implementacije rada novoosnovanih Centara za prevenciju KVB, te evaluacije poboljšanja procesa ranog otkrivanja rizičnih čimbenika, brzine pružanja usluga visoko rizičnim pacijentima i poboljšanja praćenja njihovog stanja.
- 4) Pojačana diseminacija znanstveno osnovanih informacija o prevenciji KVB i osnaživanje svjesnosti građana o važnosti osobne brige za vlastito zdravlje putem različitih medija i kanala informiranja. Materijali će biti dostupni i na talijanskom jeziku čime će bit prilagođeni za rad s talijanskom manjinom.

Aktivnosti i očekivani rezultati projekta LOVE YOUR HEART (s posebnim naglaskom na rezultate u Istarskoj županiji u 2015. godini) prikazani su tablici *Aktivnosti i očekivani rezultati projekta LOVE YOUR HEART podijeljeni po radnim paketima*.

Redni broj	Sažetak sadržaja radnog paketa	Kratki opis aktivnosti i očekivanih rezultata radnog paketa u 2015. godini
1	* Upravljanje projektom * Koordinacija * Evaluacija	Rad Upravnog odbora; radni susreti; financijsko vođenje; plan praćenja i izvještavanja, završna vanjska revizija projekta
2	* Komunikacija * Informiranje	Prezentacija projekta putem medija i promidžbenih materijala, senzibilizacija i informiranje javnosti, održavanje web stranice, međunarodni kongresi, stručni sastanci ...
3	* Zajednički model prevencije KVB * Procjena resursa i vještina, lokalnih potreba	Analiza minimalnih standarda za akreditaciju za rad u prevenciji KVB, studija izvodljivosti za sustav prepoznavanja kompetencija
4	* Edukacija i stručno osposobljavanje uz međunarodnu razmjenu iskustava i znanja	Stručno osposobljavanje zdravstvenih radnika, edukativni programi za ugostitelje, suradnja s obrazovnim sustavom, edukacija predstavnika civilnog sektora, suradnja s ostalim priobalnim županijama i ŠNZ,...
5	* Infrastruktura * Oprema * Software	Odrađeno u ranijim godinama
6	* Najmanje 15 mjeseci eksperimentalnog rada Centara u Istri i Tirani * Vođenje registra KVB pacijenata * Edukacija građana	Edukacija građana (najmanje 40 tečajeva u Istri i najmanje 400 građana uključujući rad s talijanskom manjinom); rano otkrivanje rizičnih čimbenika (najmanje 3000 osoba u skriningu u Istri preko liječnika obiteljske medicine); pregledi specijalista mimo lista čekanja (najmanje 400 visokorizičnih KVB pacijenata u Istri); uvećanje broja Holter pretraga za 300%, te ergometrija i ultrazvučnih pretraga srca za najmanje 30%; uključivanje pacijenata sa preživjelim infarktom srca ili moždanim udarom u stručno vođene klubove (najmanje 100 KVB pacijenata).

8.3. AKTIVNOSTI KOJE ĆE PROVODITI TIM ZA ZDRAVLJE I UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO I SOCIJALNU SKRB

Opis aktivnosti	Planirana financijska sredstva iz Proračuna IŽ u kn
Ostale aktivnosti u prevenciji KVB: umrežavanje rada dionika koji sudjeluju u prevenciji KVB (uprava, struka, civilne organizacije), organiziranje zajedničkih aktivnosti, razvoj modela prevencije KVB, razvoj Centra za prevenciju kardiovaskularnih bolesti, medijska promocija, iznalaženje mogućnosti za održivost projekta, evaluacija rada, javnozdravstvene promotivne akcije, promicanje zdravih životnih navika	102.500,00
Sufinanciranje projekta <i>ISTARSKI ZELENI PJAT 2</i> (osvješćivanje učenika srednjih škola o važnosti zdrave prehrane i bavljenja tjelesnom aktivnošću)	3.000,00

8.4. PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA

Edukacija o rizičnim čimbenicima			
Nositelji projekta	Naslov	Osnovne značajke projekta	Planirana fin. sredstva iz Proračuna IŽ u kn
DIJABETIČKA UDRUGA IŽ	Psihosocijalna podrška i edukacija oboljelih od šećerne bolesti	Rano otkrivanje šećerne bolesti u općoj populaciji, edukacija novootkrivenih bolesnika o načinu života s ciljem sprječavanja komplikacija bolesti. Predavanja diljem Istre. Rad klubova i savjetovališta za novooboljele diljem Istre; edukacija mladih bolesnika u kampovima.	15.000,00
Lokalni programi prevencije			
Nositelji projekta	Naslov	Osnovne značajke projekta	Planirana fin. sredstva iz Proračuna IŽ u kn
KRUPP	Rekreativno pješaćenje i vježbe u prirodi u cilju prevencije KVB	Preventivni program zaštite zdravlja, prije svega prevencije KVB putem pješaćenja, vježbi u prirodi, edukacijom, medijskom promocijom, predavanjima. Osiguravanje uvjeta i organiziranje pješaćenja i vježbi u prirodi u južnom dijelu Istre + povremeno šire po IŽ; nordijsko hodanje, pješaćenje djece, širenje broja korisnika.	20.000,00
Medicinska škola Pula	Pokretom do zdravlja	Edukacija djece školskog uzrasta i njihovih roditelja o važnosti tjelovježbe, izrada i podjela pisanih materijala, provođenje kineziterapijskih vježbi kod djece od strane bacc. fizioterapije i učenika Medicinske škole Pula (smjer fizioterapeutske tehničar/ fizioterapeutska tehničarka), nabava opreme za rad – rekviziti za tjelovježbu; rad sa djecom u dvorani IDZ-a	34.000,00
FOND ZDRAVI GRAD POREČ	Promjena ponašanja kod osoba s prekomjernom tjelesnom težinom	Individualno i grupno savjetovanje osoba s prekomjernom tjelesnom težinom (djeca s roditeljima, odrasle osobe, starije osobe): psiholozi (emocionalno prejedanje), liječnik, nutricionista, kineziolog. Dosadašnji korisnici iz Poreča, bivših općina Poreštine i ostalih dijelova Istre (od Buja do Pule).	20.000,00

8.5. AKTIVNOSTI KOJE ĆE PROVODITI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ISTARSKJE ŽUPANIJE

Opis aktivnosti	Planirana financijska sredstva iz Proračuna IŽ u kn
Sustavno provođenje primarne prevencije KVB i poticanje usvajanja zdravih životnih navika: 1) Programi analize kvalitete prehrane i higijensko sanitarnog nadzora u predškolskim ustanovama na području naše županije 2) Program unapređenja prehrane u osnovnim školama (Pula, Rovinj, Vrsar, Vodnjan, Fažana, Pazin) 3) Suradnja sa Medicinskom školom na projektu „Pokretom do zdravlja“ 4) Suradnja sa udrugom Zelena Istra, Medicinskom i Strukovnom školom	0,00 Aktivnosti su sufinancirane iz pror. JLS (Pula, Rovinj, Vodnjan) u visini od 165.990,00 kn

<p>Pula na projektu „Istarski zeleni pjat 2“ – promocija pravilne prehrane i zdravog načina života u srednjim školama</p> <p>5) Obilježavanje važnih datuma i javnozdravstvene akcije s ciljem promocije zdravlja – Svjetski dan zdravlja, Svjetski dan srca, Međunarodni dan pješačenja, Svjetski dan hrane)</p> <p>6) Edukativne radionice na temu zdravog načina života u osnovnim školama</p> <p>7) Projekt „Školski vrt“</p> <p>8) Sudjelovanje na Sajmu zdravog života i ljepote (Promocija zdravog načina života, učenici srednjih škola, njihovi učitelji, opća populacija)</p> <p>9) Sudjelovanje u manifestaciji „Pazi što jedeš“ u organizaciji Etnografskog muzeja Istre i udruge Istarski eko proizvod</p> <p>10) Edukacija kuhinjskog osoblja osnovnih škola o pravilnoj pripremi obroka za učenike</p> <p>11) Koordinacija i provedba aktivnosti nacionalnog programa „Živjeti zdravo“ (promocija pravilne prehrane, tjelesne aktivnosti i zdravog načina života)</p>	
--	--

Tablica br. 8: Ukupno planirana financijska sredstva za prioriteto područje „Prevenција kardiovaskularnih bolesti“ u Proračunu Istarske županije za 2015.g.

Izvori financiranja	Pozicija	Iznos u kn
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	599	194.500,00
Proračuni JLS (Pula, Rovinj, Vodnjan)	715,717,718,754,755	227.590,00
EU	611-620	3.380.000,00
UKUPNO:		3.802.090,00

Za koordinaciju Plana aktivnosti 2015. godine u prioritetu „Prevenција kardiovaskularnih bolesti“, ispred Županijskog tima za zdravlje zadužene su: Roberta Katačić (iz Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije) i Olga Dabović Rac (iz Službe za javno zdravstvo Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije).

9. PALIJATIVNA SKRB



9.1. UVOD

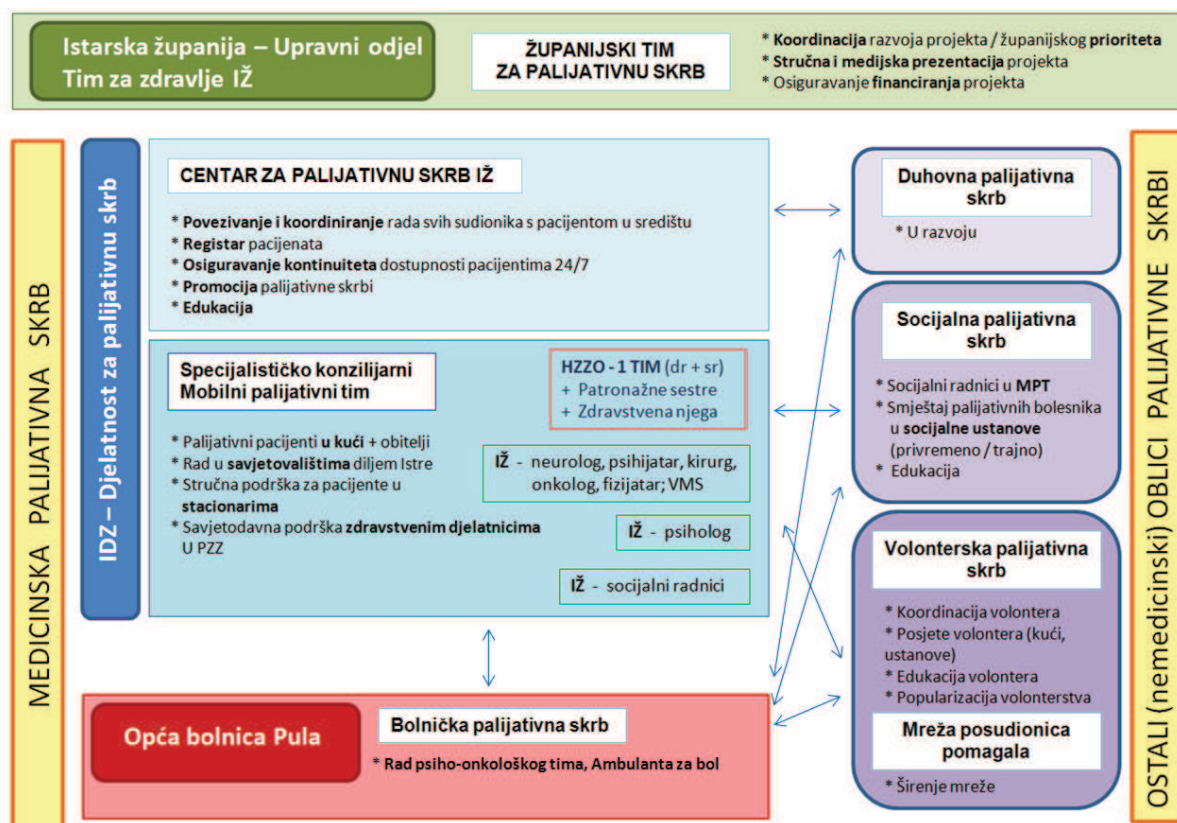
Palijativna skrb (PS) predstavlja pristup unapređenja kvalitete života bolesnika koji imaju aktivnu, progresivnu, napredovalu bolest s očekivanim skraćanjem životnog vijeka i njihovih obitelji. Cilj palijativne skrbi jeste poboljšanje kvalitete života i smanjenje patnje putem sprječavanja, ranog otkrivanja, kvalitetne procjene i liječenja boli i ostalih problema: tjelesnih, psihosocijalnih i duhovnih (*Svjetska zdravstvena organizacija 2002.*).

PS olakšava bol i ostale simptome, podržava život, a umiranje prihvaća kao prirodni proces, niti sprječava niti ubrzava umiranje, a uključuje psihosocijalne i duhovne potrebe bolesnika u skrbi, omogućuje što kvalitetniji život bolesnika u skladu s mogućnostima do smrti, pruža pomoć obitelji (njegovatelju) tijekom bolesti bližnjeg i kasnije u tijeku žalovanja, timskim radom prepoznaje i olakšava potrebe bolesnika i njegovatelja, surađuje i uključuje se u skrb bolesnika čak i za vrijeme aktivnog liječenja.

Za pružanje cjelovite palijativne skrbi potreban je multidisciplinarni pristup, uz jačanje interdisciplinarnu suradnje (*Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012.-2020.*, NN 116/2012). Takav se holistički pristup svesrdno poticao u dosadašnjem razvoju palijativne skrbi u Istarskoj županiji, što je vidljivo i iz shematskog prikaza organizacije palijativne skrbi u Istri (slika br. 1):

- a) Organizacija i razvoj projekta palijativne skrbi u Istarskoj županiji odvija se na županijskoj razini pod koordinacijom Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije i Županijskog tima za palijativnu skrb.
- b) Palijativna skrb se sastoji od medicinske i nemedicinske palijativne skrbi.
- c) Medicinska palijativna skrb se organizira u Istarskim domovima zdravlja u sklopu Djelatnosti za palijativnu skrb, te u Općoj bolnici Pula.
- d) Unutar Djelatnosti za palijativnu skrb Istarskih domova zdravlja djeluje Centar za palijativnu skrb IŽ iz kojeg se koordinira, povezuje i administrira rad svih pružatelja usluga palijativne skrbi, njihova edukacija, te promocija palijativne skrbi u Istarskoj županiji. Osim toga, u sklopu te Djelatnosti Specijalističko-konzilijarni Mobilni palijativni tim pruža izvanbolničku medicinsku palijativnu građanima Istre diljem županije
- e) Nemedicinske palijativne usluge se razvijaju u slijedećim smjerovima: socijalna palijativna skrb; volonterska palijativna skrb; mreža posudionica pomagala; duhovna palijativna skrb.

Slika br.1: Shematski prikaz organizacije palijativne skrbi u Istarskoj županiji (listopad 2014.)



9.2. ORGANIZACIJA PALIJATIVNE SKRBI I KOORDINACIJA RAZVOJA PROJEKTA NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI

ODGOVORNA USTANOVA / OSOBE: IŽ / Roberta Katačić, Sonja Grozić-Živolić, Julijana Franinović-Marković, Davorica Maras-Tkačuk

CILJEVI I AKTIVNOSTI U 2015. GODINI

CILJ 1.1: Koordinirati razvoj projekta palijativne skrbi na županijskoj razini, menadžment projekta				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
1.1.1	Organizirati i koordinirati projekt na županijskoj razini, održavati redovite sastanke Županijskog tima za PS	Zapisnici sa sastanaka	R. Katačić	-----
1.1.2	Koordinirati klinički dio projekta palijativne skrbi na županijskoj razini	Izvešće o razvoju palijativne skrbi	J.F. Marković	19.500,00
1.1.3	Stručna prezentacija projekta i suradnja s stručnim društvima	Broj članaka i predavanja, broj susreta i zajedničkih aktivnosti	J.F. Marković	
1.1.4	Osmisliti duhovnu palijativnu skrb u IŽ i njenu integraciju u ostale komponente PS IŽ	Definiran model rada	J.F. Marković	

Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije – Operativni plan aktivnosti za 2015. godinu

1.1.5	Predstavljanje projekta Županijskoj skupštini, osiguravanje njihove podrške	Dokumenti vezani za palijativu poslani na Skupštinu, podrška	S.G. Živolić	-----
1.1.6	Osiguravanje potrebnih ljudskih resursa za rad u PS, odluka o planu edukacije članova MPT i drugih pružatelja usluga PS; prepoznavanje dodatnih usluga koje treba razvijati	Definirani potrebni ljudski resursi Plan edukacije	S.G.Živolić J.F. Marković	10.000,00 + 5.000,00
1.1.7	Medijska promocija (LOMovima i građanima) sa svrhom širenja usluga na veći broj pacijenata u svim krajevima IŽ; web stranica	Broj medijskih aktivnosti	R. Katačić D. Brumini	-----
1.1.8	Razvoj stacionarne (izvanbolničke institucionalne skrbi) palijativnih bolesnika (hospicij/dnevni boravci/ stacionari, ambulanta za bol)	Predstavljene mogućnosti za razvoj stacionara, hospicija	S.G.Živolić J.F. Marković A. Ivančić	119.500,00
CILJ 1.2: Osigurati financiranje projekta palijativne skrbi u IŽ				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
1.2.1	Osiguravanje sredstava iz županijskog proračuna za potrebe implementacije projekta	Osigurana sredstva	D.M.Tkačuk	-----
1.2.2	Pregovaranje s HZZO-om i Ministarstvom zdravlja vezano uz financiranje i priznavanje palijativnih timova i kreveta u Mreži	Obavljeni pregovori Priznati kreveti i timovi	S.G.Živolić	-----
1.2.3	Pružanje podrške oko prijavljivanja na EU natječaje	Broj prijavljenih projekata	R.Katačić	-----
1.2.4	Zdravstvena njega za potrebe palijativnih bolesnika (iznad standarda)	Odrađene i plaćene usluge	D.M.Tkačuk	30.000,00

9.3. CENTAR ZA PALIJATIVNU SKRB ISTARSKE ŽUPANIJE

ODGOVORNA USTANOVA /OSOBE: IDZ – Djelatnost za palijativnu skrb / Ante Ivančić, Diego Brumini

CILJEVI I AKTIVNOSTI U 2015. GODINI

CILJ 2.1: Koordinirati i administrirati rad svih sudionika pružanja palijativne skrbi (s pacijentom u središtu) i međusobno ih povezivati.				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
2.1.1	Održavanje redovitih koordinativnih sastanaka članova specijalističko-konzilijarnog Mobilnog palijativnog tima	Broj održanih sastanaka	D. Brumini B. Kovačević	Vidi sredstva pod ciljem 3.1

2.1.2	Organizacija psihološke podrške članovima MPT kroz grupni rad predvođen od strane psihijatra.	Broj održanih sastanka	T. Peharda	
2.1.3	Djelovanje kao koordinativna spona između palijativnih pacijenata i obitelji te svih pružatelja usluga (MPT, LOM, patronažne službe, zdravstvene njege, socijalnih radnika, stacionarnih ustanova, posudionicama pomagala)	Broj uslužbenih pacijenata	B. Kovačević	
2.1.4	Vođenje e-registra palijativnih pacijenata	Registar – evidencija pacijenata	B. Kovačević	
CILJ 2.2: Koordinirati i implementirati plan edukacije				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
2.2.1	Edukacija članova Tima po zaključcima Županijskog tima za PS	Broj educiranih članova tima	Županijski tim za PS Djelatnost za PS IDZ J.F.Marković	Vidi sredstva pod ciljem 3.1
2.2.2	Edukacija ostalih koji su uključeni u pružanje PS po zaključcima Županijskog tima za PS (npr. poslijediplomski tečajevi, tečajevi za volontere, ...)	Broj educiranih osoba	Županijski tim za PS Djelatnost za PS IDZ J.F.Marković	

9.4. SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNI MOBILNI PALIJATIVNI TIM

ODGOVORNA USTANOVA / OSOBE: IDZ – Djelatnost za palijativnu skrb / Diego Brumini

CILJEVI I AKTIVNOSTI U 2015. GODINI

CILJ 3.1: Palijativnim pacijentima na kućnoj njezi diljem Istarske županije i njihovim obiteljima osigurati dostupnost usluga specijalističko-konzilijarnog mobilnog palijativnog tima u kući (u suradnji s LOM, patronažnom službom i zdravstvenom njegom u kući).				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
3.1.1	Osiguravanje palijativnim pacijentima na kućnoj njezi kućne posjete liječnika specijalista – članova MPT	Broj kućnih posjeta	D. Brumini J.F.Marković I. Srdoč T. Peharda D.Ghersinich	470.000,00 (IDZ)
3.1.2	Osiguravanje palijativnim pacijentima na kućnoj njezi indicirane medicinske intervencije i zahvate koji se mogu obavljati u kućnim uvjetima (primjena intravenske, intramuskularne ili subkutane terapije; promjena/stavljanje	Broj intervencija	D. Brumini J.F.Marković I. Srdoč	(sredstva za rad Centra za PS IŽ i Specijalističko-konzilijarnog MPT: vidi ciljeve 2.1; 2.2; 3.1; 3.2; 5.1.2)

Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije – Operativni plan aktivnosti za 2015. godinu

	urinarnog katetera; abdominalna punkcija, pleuralna punkcija; citološka punkcija/biopsija; postavljanje nazo-gastrične sonde; previjanje; nekrektomija; mjerenje koncentracije O ₂ ; aspiracija dišnih putova; incizije; UZV pretraga;...)			
3.1.3	Osiguravanje palijativnim pacijentima na kućnoj njezi i članovima obitelji indicirane psihološke i psihoterapeutske intervencije (psihoterapija, suportivna psihoterapija, fokalna psihoterapija, KBT problem solving, žalovanje,...)	Broj intervencija	T. Peharda D. Kuzmanović	
3.1.4	Osiguravanje palijativnim pacijentima na kućnoj njezi i članovima obitelji posjetu i pružanje usluga od strane socijalnih radnika	Broj intervencija	Socijalni radnici po lokacijama	
3.1.5	Osiguravanje palijativnim pacijentima na kućnoj njezi i članovima obitelji telefonske konzultacije i savjetovanja	Broj konzultacija	D. Brumini J.F.Marković I. Srdoč T. Peharda D. Kuzmanović	
3.1.6	Evaluacija rada MPT i Djelatnosti za PS u IDZ	Izvešće o evaluaciji	Djelatnost za PS IDZ	
CILJ 3.2: Osigurati savjetodavnu i stručnu podršku palijativnim pacijentima i njihovim obiteljima, te zdravstvenim djelatnicima koji pružaju PS diljem Istarske županije				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
3.2.1	Pružanje savjetodavne i stručne podrške palijativnim pacijentima i njihovim obiteljima kroz rad savjetovaništa u Istarskoj županiji (Poreč)	Broj odrađenih pacijenata u savjetovaništu	Djelatnost za PS IDZ D. Brumini	Vidi sredstva pod ciljem 3.1
3.2.2	Pružanje stručne podrške u radu s palijativnim pacijentima smještenima u izvanbolničkim stacionarnim ustanovama (Umag, Pazin)	Broj konzultacija	Djelatnost za PS IDZ D. Brumini	
3.2.3	Osiguravanje savjetodavne podrške zdravstvenim djelatnicima PZZ koji pružaju palijativnu skrb pacijentima na kućnoj njezi (LOM, patronažna služba, zdravstvena njega u kući)	Broj konzultacija	Djelatnost za PS IDZ D. Brumini	

9.5. BOLNIČKA PALIJATIVNA SKRB

ODGOVORNA USTANOVA /OSOBE: OB Pula / Dragan Trivanović, Tomislav Peharda, Irena Hršić, Lada Kalagac Fabris

CILJEVI I AKTIVNOSTI U 2015. GODINI

CILJ 4.1: Osigurati pružanje usluga psihoonkološkog tima				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
4.1.1	Rad multidisciplinarnog psiho-onkološkog tima; koordinacija rada sa pacijentom u središtu; unaprjeđenje komunikacije prema pacijentu i obitelji	Broj radnih sastanaka i savjetovanje	D. Trivanović T. Peharda	-----
4.1.2	Grupna edukacija i psihološka podrška medicinskih sestara, VMS i liječnika koji rade sa palijativnim pacijentima	Broj odrađenih tečajeva Broj educiranog osoblja	T. Peharda	-----
4.1.3	Psihološko-psihiatrijska podrška pacijentima u fazi akutne bolesti i rekonvalescentima; te njihovim obiteljima (psihoonkološko grupno savjetovanje, savjetovanje u specifičnim situacijama, edukacija onkoloških bolesnika i obitelji) – uključenje Lige protiv raka Pula	Broj konzultacija s pacijentima i/ili članovima obitelji	T. Peharda D. Kuzmanović Osposobljeni volonteri	20.000,00 + 16.000,00 (Liga protiv raka Pula)
4.1.4	Integriranje rada Ambulante za bol OB Pula s ostalim komponentama projekta PS, razvoj rada Ambulante za bol	Izvešće o integraciji i razvoju rada Ambulante za bol	L. Kalagac Fabris	-----

9.6. SOCIJALNA PALIJATIVNA SKRB

ODGOVORNA USTANOVA /OSOBE: Egle Rojnić, Sandra Ćakić-Kuhar

CILJEVI I AKTIVNOSTI U 2015. GODINI

CILJ 5.1: Pružanje socijalne palijativne skrbi palijativnim pacijentima i njihovim obiteljima diljem IŽ				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
5.1.1	Održavanje koordinativnih sastanaka socijalnih radnika koji pružaju PS	Održavanje sastanaka	E. Rojnić S.Ć.Kuhar	-----
5.1.2	Pružanje socijalne palijativne skrbi palijativnim pacijentima i njihovim obiteljima diljem IŽ, uz koordinaciju iz Centra za PS	Broj pruženih usluga	E. Rojnić S.Ć.Kuhar	Vidi sredstva pod ciljem 3.1
5.1.3	Pružanje socijalne palijativne skrbi palijativnim pacijentima i njihovim obiteljima u Poreču i okolici (projekt Doma za starije i nemoćne osobe Poreč: Hospicij – kućna skrb)	Broj pruženih usluga	S.Ć.Kuhar	40.000,00 (Doma za starije i nemoćne osobe Poreč)

9.7. VOLONTERI U PALIJATIVNOJ SKRBI

ODGOVORNA USTANOVA /OSOBA: Liga protiv raka Pula / Danica Kuzmanović

CILJEVI I AKTIVNOSTI U 2015. GODINI

CILJ 6.1: Koordinirati rad volontera na različitim razinama pružanja PS i implementacija aktivnosti				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
6.1.1	Koordinacija i nadzor nad radom volontera – profesionalni angažman koordinatora, određivanje koji volonter paše kojem pacijentu	Popis podjele volontera po pacijentima, izvješće o nadzoru	D. Kuzmanović	40.000,00 (Liga protiv raka Pula)
6.1.2	Posjete volontera u kućama pacijenata i u domovima umirovljenika (sat vremena tjedno s korisnikom – šetnja, razgovori, druženje, nabavka namirnica i lijekova, zamjena njegovatelja, priprema obroka, poduka članova obitelji o osnovama kuhanja)	Broj posjeta i izvješća Broj volontera + broj posjeta korisnicima	D. Kuzmanović	
6.1.3	Psihološka podrška volonterima Praćenje rada volontera, supervizija i usavršavanje volontera Stručno usavršavanje voditelja i koordinatora	Broj pruženih konzultacija i sastanaka	D. Kuzmanović	
CILJ 6.2: Edukacija volontera				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
6.2.1	Edukacija novih volontera kroz bazični tečaj (tečaj u Puli, Pazinu, Novigradu, Bujama, Umagu)	Broj educiranih volontera	D. Kuzmanović	Vidi sredstva pod ciljem 6.1

9.8. MREŽA POSUDIONICA POMAGALA ZA PALIJATIVNE BOLESNIKE

ODGOVORNA USTANOVA /OSOBA: Irena Grahovac

CILJEVI I AKTIVNOSTI U 2015. GODINI

CILJ 7.1: Organizirati i koordinirati rad posudionica diljem IŽ				
RB	AKTIVNOSTI	INDIKATORI	NOSITELJI	SREDSTVA (u kn) planirana iz Proračuna IŽ
7.1.1	Koordinacija rada posudionica diljem Istre (vođenje popisa pomagala i pružatelja usluga po lokalitetima u IŽ, procjena potreba za nabavom novih pomagala i širenjem usluga, upućivanje pacijenta i obitelji) u suradnji sa Centrom za PS IDZ; širenje mreže posudionica	Broj posudbi na raznim lokacijama Broj novo-nabavljenih pomagala	I.Grahovac B. Kovačević	10.000,00 (Liga protiv raka Pula)
7.1.2	Pružanje psihološke podrške njegovateljima i članovima obitelji pri posudbama (prije i poslije smrti pacijenta)	Broj obavljenih razgovora	I.Grahovac Ostale posudionice	

Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije – Operativni plan aktivnosti za 2015. godinu

7.1.3	Nabava novih antidekubitalnih madraca	Broj novih pomagala	I.Grahovac D. Kuzmanović	70.000,00 (Liga protiv raka Pula)
7.1.4	Osnivanje i organizacija rada posudionice za „velika pomagala“ – npr. krevete; u suradnji sa Gradom Pula, DDI-jem, domovima za starije i nemoćne osobe; IDZ-om	Osnovana posudionica	D.M. Tkačuk	-----

Tablica br. 9: Ukupno planirana financijska sredstva za prioriteto područje „Palijativna skrb“ u Proračunu Istarske županije za 2015.g.

Izvori financiranja	Pozicija	Iznos u kn
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	601-607	380.000,00
Istarski domovi zdravlja	931-950	470.000,00
UKUPNO:		850.000,00

Za koordinaciju Plana aktivnosti 2015. godine u prioritetu „Palijativna skrb“, ispred Županijskog tima za zdravlje zadužena je Roberta Katačić (iz Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije).

10. ZAŠTITA ZRAKA

10.1. PROBLEMSKI OKVIR

Zrak je dio okoliša od općeg dobra, koji ima osobitu važnost u RH što se očituje kroz uspostavljen dobar zakonodavni okvir na nacionalnoj razini te uspostavljenom infrastrukturi bilo za praćenje kakvoće zraka (emisija) kroz državnu i lokalnu mrežu te mrežu posebnih mjerenja bilo za praćenje emisija štetnih tvari u zrak iz stacionarnih i difuznih izvora onečišćenja (emisije).

Danas zakonski okvir u domeni zaštite i unapređenja kakvoće zraka na području RH čini Zakon o zaštiti zraka (NN br. 130/11, 47/14) (u daljnjem tekstu: Zakon) i podzakonski provedbeni akti čime su osigurani uvjeti prijenosa CAFE Direktive (Clean Air For Europe) (2008/50/EC) koju je EU Komisija usvojila 21. svibnja 2008. godine.

U cilju usklađivanja s pravnom stečevinom EU, Vlada RH je u svibnju 2008. godine donijela Plan zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2008.-2011. godine (NN 61/2008), te već drugi puta noveliranu Uredbu o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN br.1/14.). Uz ratifikaciju čitavog niza međunarodnih ugovora koji uređuju područje zaštite zraka u potpunosti je završen prijenos pravne stečevine EU u hrvatsko zakonodavstvo u području upravljanja kakvoćom zraka.

U proceduri definiranja prioriteta Plana za zdravlje za plansko razdoblje od 2013. do 2016. godine okolišne problematike nisu ušle u prioritete ciljanih skupina, fokus grupa niti je podržana u sklopu web ankete. Isto tako, konsenzus konferencija nije uvrstila ekološku problematiku u prioritete Plana za zdravlje. Ipak, na inicijativu Tima za Plan za zdravlje, a temeljeno učestalim prosvjedima građana sa područja labinštine, posebno od perioda puštanja u pogon tvornice kamene vune „Rockwool Adriatic“ d.o.o., Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ uključio je „Zaštitu zraka“ u prioritete.

Slijedom toga, u cilju definiranja problema imenovana je multidisciplinarna radna skupina od stručnjaka iz različitih institucija i udruga (Akademska zajednica, ZZJŽIŽ Holcim d.o.o, Zelena Istra, IŽ, JLS), koja je, na radionici održanoj 24. listopada 2012. godine, sagledala problematiku i definirala egzaktno problem u prioritetu „Zaštita zraka“ koji glasi:

Informacije o kvaliteti zraka su, sukladno zakonskom propisu, prezentirane javnosti previše stručno i dostupne su isključivo informatički pismenim osobama, što za posljedicu ima nekvalitetnu informiranost javnosti i nepovjerenje u rezultate mjerenja.

Navedeni problem je značajan u cjelovitom sustavu zaštite i unapređenja kakvoće zraka i potrebno je razraditi potrebe javnosti po pitanju kvalitetne informiranosti kako bi se steklo povjerenje javnosti u rad stručnih institucija koje provode mjerenja i javnih službi koje ta mjerenja objavljuju.

Strateški cilj Istarske županije u domeni kvalitete zraka definiran je temeljem zakonskih propisa i planskih dokumenata županije i glasi: **Uspostaviti i održavati I. kategoriju kvalitete zraka na području Istarska županije.**

Uzimajući u obzir nove spoznaje cilj je proširen s definiranjem aktivnosti koje se odnose na poboljšanje komunikacije s javnosti glede prezentiranja rezultata praćenja kvalitete zraka, načinom informiranja koji će rezultirati jasnim poimanjem kvalitete zraka kod javnosti, a što će u konačnosti vratiti povjerenje u stručne službe nadležne za provedbu zaštite zraka na prostorima Istarske županije.

Slijedom navedenog nova definicija strateškog cilja glasi:

Uspostava i održavanja I. kategorije kvalitete zraka na području Istarska županije te postizanje kvalitetnog informiranja javnosti i pridobivanje povjerenja u rezultate mjerenja kvalitete zraka, struku i institucije koje su nadležne za praćenje kvalitete zraka na nacionalnom, regionalnom (područnom) i lokalnom nivou.

U cilju dostignuća strateških odrednica potrebno je u operativnim planovima, pored planiranih zadataka i aktivnosti koje se provode na nivou županije, ugraditi i aktivnosti koje će podržati uspostavu kvalitetne i razumljive informiranosti javnosti o kvaliteti zraka na području županije. Rezultati ispitivanja potreba javnosti biti će polazište za uspostavu dobre komunikacije između javnosti i nadležnih upravnih tijela.

Aktivno kroz nekoliko tematskih sastanaka tijekom 2014.g. prišlo se rješavanju i planiranju aktivnosti za unapređenje sustava informiranja javnosti, rezultat čega je aplicirani projekt od strane udruge Zelena Istra, koji rješava problemski okvir postavljen u prioritetu ZAŠTITA ZRAKA.

10.2. OPERATIVNI PLAN AKTIVNOSTI ZA 2015. GODINU:

1. Administrativne mjere i program praćenja kakvoće zraka na području IŽ

ZADATAK	AKTIVNOST	ODGOVORNI IZVRŠITELJ	ROK	POTREBNA SREDSTVA
Praćenje kvalitete zraka	Provođenje programa praćenja kvalitete zraka za 2015. godinu	Zavod za javno zdravstvo IŽ, Služba zdravstvene ekologije	kraj 2015.	632.000,00
	Usvajanje Izvješća o kvaliteti zraka na području županije za 2014.	Zavod za javno zdravstvo IŽ i Stručna služba Skupštine, Župan, Predsjednik Skupštine,	svibanj 2015.	-----
Katastar emisija u zrak - Registar onečišćivača okoliša (ROO)	Komunikacija s obveznicima prijave podataka u bazu ROO	UO za održivi razvoj, Odsjek za ZOIP,	kontinuirano	-----
	Verifikacija podataka za 2014. godinu	UO za održivi razvoj, Odsjek za ZOIP	15. lipnja 2015.	-----

2. Unapređenje sustava informiranja javnosti:

ZADATAK	AKTIVNOST	ODGOVORNI IZVRŠITELJ	ROK	POTREBNA SREDSTVA (kn)
Postizanje kvalitetnog informiranja javnosti i pridobivanje povjerenja u rezultate mjerenja kvalitete zraka, struku i institucije koje su nadležne za praćenje kvalitete zraka na nacionalnom, regionalnom (područnom) i lokalnom nivou. Projekt: ZELENI TELEFON IŽ – zaštitom okoliša do zaštite zdravlja – PRIORITET ZRAK	1. Provedba 9 edukativnih radionica u osnovnim školama za 250 učenika 5. razreda sa područja gradova Pula i Labin te općina Kršan, Pićan, Nedešćina i Raša	Zelena Istra-Istria verde u suradnji s predstavnicima Tima za Plan za zdravlje – prioritet ZRAK i radne grupe za provedbu prioriteta	od veljače do studenog	55.000,00
	2. Provedba 4 edukativne radionice u srednjim školama (Gimnazija Pula i i Srednja škola Mate Blažina			
	3. Osmišljavanje ankete te analiza anketnih pitanja o razini informiranosti građana o mjerama zaštite i kvaliteti zraka u IŽ			
	4. Rad na poboljšanju (ažuriranje i uređivanje) Internetske stranice ZZJZ IŽ – link zrak			
	5. Osmišljavanje letaka s uputama za korištenje ažurirane web stranice ZZJZ IŽ – link zrak			
	6. Medijska i Internetska promocija kampanje i nove web stranice			
	7. Organizacija dva okrugla stola (za područje Labinštine i Grada Pule) – predstavljanje rezultata ankete i novog weba te dijalog o poduzetim mjerama u svrhu smanjenja onečišćenja i utvrđivanja ingerencija službi kojima se građani mogu obratiti i prijaviti onečišćenje zraka	Zelena Istra u suradnji s Istarskom županijom i Gradom Labinom i općinama Kršan, Pićan, Sv. Nedjelja, Raša.		

Tablica br. 10: Ukupno planirana financijska sredstva za prioritetno područje „Zaštita zraka“ u Proračunu Istarske županije za 2015.g.

Izvori financiranja	Pozicija	Iznos u kn
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	610, 747-757	687.000,00
UKUPNO:		687.000,00

Za koordinaciju Plana aktivnosti 2014. godine u prioritetu „Zaštita zraka“, ispred Županijskog tima za zdravlje zaduženi su: Ljiljana Dravec (iz Upravnog odjela za održivi razvoj Istarske županije) i Aleksandar Stojanović (iz Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije).

**11. PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA KOJI NISU UVRŠTENI U
PRIORITETNA PODRUČJA
(Projekti od značaja za unaprjeđenje zdravlja i socijalnog blagostanja)**

Temeljem javnog poziva odabrano je za sufinanciranje još 11 projekata koji se direktno ne odnose na nova prioritetna područja, nego imaju širi karakter – unaprjeđenje zdravlja i socijalne sigurnosti općenito i/ili se njima osiguravaju sredstva za održivost aktivnosti iz prethodnih prioriteta (rak dojke, ovisnost).

OSTALI PROGRAMI OD ZNAČAJA ZA UNAPRJEĐENJE ZDRAVLJA I SOCIJALNOG BLAGOSTANJA			
Prevenција i liječenje ovisnosti			
	NOSITELJ	NAZIV projekta/programa	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
1	Fond Zdravi grad Poreč	CENTAR ZA PREVENCIJU I VANBOLNIČKO LIJEČENJE OVISNOSTI O DROGAMA usmjeren je suzbijanju i prevenciji bolesti ovisnosti te liječenju ovisnika o drogama u izvanbolničkom tretmanu u lokalnoj zajednici	34.000,00
2	Kabinet Župana	Bježi-Via	110.500,00
3	Udruga Institut Pula	U.P.E.Z. – usluga, prevencija, edukacija i zaštita / program smanjenja šteta među korisnicima droga, seksualnim radnicama, populaciji sa rizičnim ponašanjem i DROP IN centar za ovisnike	30.000,00
4	Udruga za prevenciju, rehabilitaciju i resocijalizaciju liječenih ovisnika o drogama, skraćeni naziv: UZPIRO - CRO PULA	„UČIMO I RADIMO=ŽIVIMO ZDRAVO-ŽIVIMO BOLJE“	30.000,00
Rano otkrivanje raka dojke			
	NOSITELJ	NAZIV projekta/programa	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
5	Gea Pula, Klub žena liječenih od karcinoma dojke	Prevenција karcinoma dojke, postoperativna rehabilitacija i limfna drenaža operiranih i liječenih žena	50.000,00
6	Zavod za javno zdravstvo Istarske županije	Koordinacija i evaluacija nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke na županijskoj razini u 2015.g	20.000,00
7	Istarski domovi zdravlja	Program preventivne mamografije u 2015. godini <u>Napomena:</u> program sufinanciraju JLS: Labin, Pula, Rovinj, Kršan, Pićan, Sv. Nedjelja u ukupnom iznosu: 224.000,00 kn	100.000,00
8	Liga protiv raka Pula	Rehabilitacijsko - terapijske keramičke radionice za onkološke bolesnike	10.000,00

Ostalo			
	NOSITELJ	NAZIV projekta/programa	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
9	Zavod za javno zdravstvo Istarske županije	PRAĆENJE POPULACIJE TIGRSTOG KOMARCA NA PODRUČJU ISTRE I ISTRAŽIVANJE PROCJENE RIZIKA OD DENGGE , CHIKUNGUNYA GROZNICE I GROZNICE ZAPADNOG NILA U 2015. GODINI	20.000,00
10	Hrvatska donorska mreža	Promicanje postmortalnog darivanja organa među građanima i potrebe transplantacijskog liječenja organima umrlih osoba	15.000,00
11	Društvo naša djeca Pula	Za osmijeh djeteta u bolnici	10.000,00
12.	Zavod za javno zdravstvo Istarske županije	Osnaživanje kapaciteta u lokalnoj zajednici za implementaciju Plana za zdravlje – financira se iz Proračuna Grada Pule iznosom od 34.050,00 kn	
UKUPNO			429.500,00

Tablica br. 11: Ukupno planirana financijska sredstva za projekte od značaja za unapređenje zdravlja i socijalnog blagostanja općenito koji su odabrani temeljem javnog poziva ali nisu uvršteni u prioritetna područja u Proračunu Istarske županije za 2015.g.

Izvori financiranja	Pozicija	Iznos u kn
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	608-610, 677-680, 708, 831	429.500,00
Proračuni JLS (Pula, Labin, Rovinj, Pićan, Kršan, Sv. Nedjelja)	763, 827-833	258.050,00
UKUPNO:		687.550,00